

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**Objedinjeno izvješće
o obavljenim
financijskim revizijama**

**Političke stranke i
nezavisni zastupnici
za 2024.**

Zagreb, prosinac 2025.

Revizija – ukratko

Političke stranke obuhvaćene revizijom

Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka Blok za Hrvatsku Socijaldemokrati
Fokus Hrvatski suverenisti Akcija mladih Hrvatska socijalno-liberalna stranka
Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati Možemo! – politička platforma
Građansko-liberalni savez Hrvatska stranka prava Hrvatska stranka umirovljenika Zagreb je naš!
Nezavisna lista mladih Dubrovački demokratski sabor Duspara Mirko – Nezavisna lista
Most Centar Stranka demokratske akcije Hrvatske Radnička fronta
Hrvatska seljačka stranka Hrvatska demokratska zajednica Nezavisna lista Stipe Petrina
Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom Demokratski HSS Nova ljevica Nezavisni
HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku Primorsko goranski savez Odlučnost i pravедnost
Nezavisna platforma Sjevera Hrvatska demokršćanska stranka Nezavisna lista Višnjani
LiPO Socijaldemokratska partija Hrvatske Srđ je Grad Hrvatsko bilo
Hrvatski oslobodilački pokret Samostalna demokratska srpska stranka Pravo i pravda
Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje Domovinski pokret Republika
Unija Kvarnera Narodna stranka – REFORMISTI Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati
Istarski demokratski sabor Hrvatska konzervativna stranka Stjepan Kožić – nezavisna lista
Zelena alternativa održivi razvoj Hrvatske Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečaju

172 političke stranke koje su bile obvezne dostaviti i objaviti financijske izvještaje za 2024.

ukupni prihodi
21.936.588,50 eura

revizijom obuhvaćena 51 politička stranka ili 29,7 % svih političkih stranaka (od 172)

revizijom obuhvaćeno 99,1 % ukupnih prihoda svih političkih stranaka (od 172)

51 politička stranka obuhvaćena revizijom za 2024. (ostvarile prihode veće od 13.272,28 eura)

Ukupni prihodi	21.746.684,11 eura
Ukupni rashodi	24.579.397,11 eura
Manjak prihoda	2.832.713,00 eura

Imovina	17.647.977,65 eura
Obveze i vlastiti izvori	17.516.006,93 eura

Nezavisni zastupnici

Vladimir Bilek
nezavisni zastupnik češke
i slovačke nacionalne
manjine

dr. sc. Furio Radin
nezavisni zastupnik
talijanske nacionalne
manjine

Robert Jankovics
nezavisni zastupnik
mađarske nacionalne
manjine

Veljko Kajtazi
nezavisni zastupnik austrijske,
bugarske, njemačke, poljske,
romske, rumunjske, rusinske, ruske,
turske, ukrajinske, vlaške i židovske
nacionalne manjine

Ermina Lekaj Prljaskaj do 16. 5. 2024.
/ Armin Hodžić od 16. 5. 2024.
nezavisna zastupnica / nezavisni
zastupnik albanske, bošnjačke,
crnogorske, makedonske i slovenske
nacionalne manjine

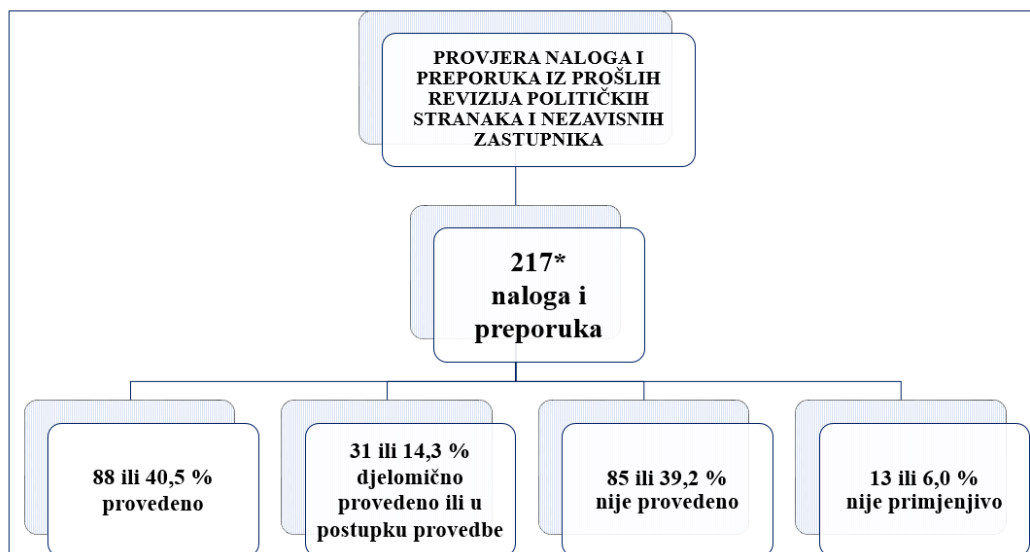
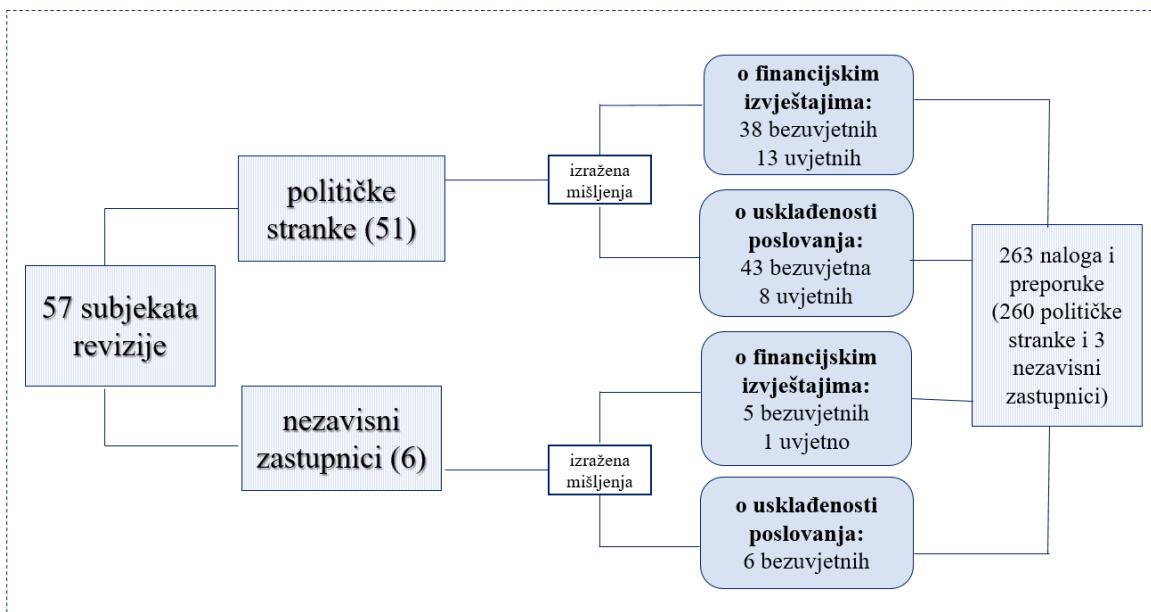
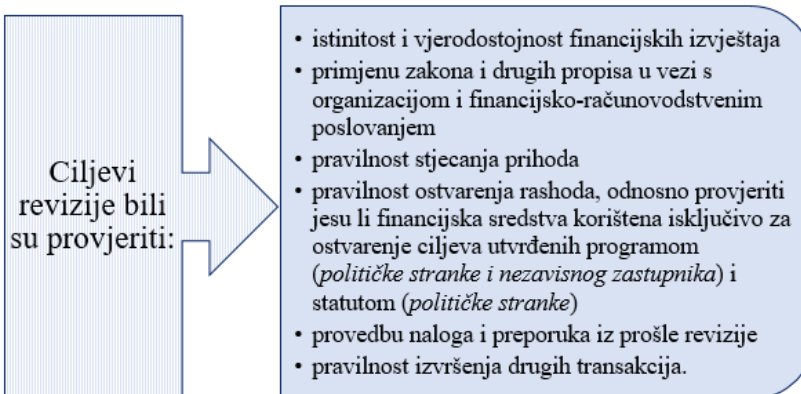
revizijom obuhvaćeno šest
nezavisnih zastupnika

Ukupni prihodi	360.621,79 eura
Ukupni rashodi	409.021,01 euro
Manjak prihoda	48.399,22 eura

Imovina te
obveze i vlastiti izvori 149.229,71 euro

Financijska revizija

* nalozi i preporuke odnose se na 31 političku stranku i tri nezavisna zastupnika (revizija pet političkih stranaka i jednog nezavisnog zastupnika obavljena je prvi put, a za 15 političkih stranaka i dva nezavisna zastupnika nisu dani nalozi i preporuke u prošlim revizijama)

PODRUČJA U KOJIMA SU UTVRĐENE NEPRAVILNOSTI (i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja)		
PODRUČJA	POLITIČKE STRANKE	NEZAVISNI ZASTUPNICI
Financijski izvještaji i računovodstveno poslovanje (utvrđene nepravilnosti utjecale su na izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima)	13	1
Sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, drugo (utvrđene nepravilnosti utjecale su na izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja)	5	-

Zaključak

Političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Financijske izvještaje za 2024., s propisanim priložima, bile su obvezne dostaviti 172 političke stranke (od čega je 26 političkih stranaka prestalo djelovati tijekom 2024. i 2025.), šest nezavisnih zastupnika te 1 344 nezavisna vijećnika. Unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja financijske izvještaje (do sredine studenoga 2025.) dostavilo je 129 političkih stranaka (126 u propisanom roku, tri izvan propisanog roka), šest nezavisnih zastupnika te 911 nezavisnih vijećnika. Na navedeni način financijske izvještaje nisu dostavile 43 političke stranke te 433 nezavisna vijećnika (361 ih je dostavilo izjave o odricanju od prava na redovito godišnje financiranje iz proračuna, a 72 nije dostavilo spomenute financijske izvještaje, izjave ni drugu dokumentaciju). Financijski izvještaji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika s propisanim priložima, dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Financijskom revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje 51 političke stranke i šest nezavisnih zastupnika koji su u 2024. ostvarili prihode iznad 13.272,28 eura. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji su utjecali na izražavanje mišljenja najvećim dijelom odnose se na financijske izvještaje i računovodstveno poslovanje. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni te drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređeno financijsko izvještavanje i poslovanje političkih stranaka i nezavisnih zastupnika. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, Državni ured za reviziju dao je 263 naloga i preporuke (političke stranke 260, nezavisni zastupnici tri), čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju i evidentiranju prihoda, rashoda, imovine, obveza i vlastitih izvora u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te učinkovitosti korištenja sredstava.

Državni ured za reviziju je, u okviru obavljanja revizije, provjerio i provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija. Od 217 naloga i preporuka danih u prošlim revizijama političkim strankama i nezavisnim zastupnicima, revizijom za 2024. utvrđeno je da je 88 (40,5 %) naloga i preporuka provedeno, četiri (1,8 %) su u postupku provedbe, 27 (12,5 %) je djelomično provedeno, 85 (39,2 %) nije provedeno, a zbog neprovođenja aktivnosti 13 (6,0 %) naloga i preporuka nije primjenjivo.

Državni ured za reviziju, u skladu s odredbama članka 94. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja sva pojedinačna izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji, kao i cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama Zakona.

SAŽETAK	i
PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE	3
KRITERIJI ZA IZRAŽAVANJE MIŠLJENJA	4
REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA	5
Prihodi	8
Rashodi	14
Imovina te obveze i vlastiti izvori	21
Nalaz revizije	24
Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije	37
REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA	41
Prihodi	41
Rashodi	42
Imovina te obveze i vlastiti izvori	44
Nalaz revizije	45
DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	47
Političke stranke	48
Nezavisni zastupnici	52
Nezavisni vijećnici	53
ZAKLJUČAK	54

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju **51 političke stranke i šest nezavisnih zastupnika**, kojom su obuhvaćeni **financijski izvještaji i poslovanje za 2024.**

Također, obavljena je provjera dostavljanja (unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja) godišnjih financijskih izvještaja s priložima političkih stranaka, nezavisnih zastupnika te članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabраниh s liste grupe birača kojima je mandat u 2024. bio u tijeku. Obavljena je i provjera objavljivanja financijskih izvještaja s priložima političkih stranaka i nezavisnih zastupnika na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Ciljevi revizije bili su: provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem, pravilnost stjecanja prihoda i ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom (*političke stranke i nezavisnog zastupnika*) i statutom (*političke stranke*), provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Prihodi **političkih stranaka** obuhvaćenih revizijom iznosili su 21.746.684,11 eura, rashodi 24.579.397,11 eura te manjak prihoda na koncu 2024. iznosi 2.832.713,00 eura (27 *političkih stranaka iskazalo je višak prihoda u iznosu od 711.066,12 eura, a 24 manjak prihoda u iznosu od 3.543.779,12 eura*). **O financijskim izvještajima političkih stranaka za 2024. izraženo je 38 bezuvjetnih i 13 uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja 43 bezuvjetna i osam uvjetnih mišljenja.** Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji su utjecali na izražavanje mišljenja najvećim dijelom odnose se na financijske izvještaje i računovodstveno poslovanje.

Prihodi **nezavisnih zastupnika** iznosili su 360.621,79 eura, rashodi 409.021,01 euro te manjak prihoda na koncu 2024. iznosi 48.399,22 eura. **O financijskim izvještajima nezavisnih zastupnika izraženo je pet bezuvjetnih i jedno uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.** Revizijom nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost i realnost financijskih izvještaja te usklađenost poslovanja (*osim u dijelu koji se odnosi na računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje nezavisne zastupnice kojoj je zastupnički mandat istekao 16. svibnja 2024.*).

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni te drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređeno financijsko izvještavanje i poslovanje političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- Poslovanje političke stranke treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Računovodstvene poslove (*između ostalog, vođenje poslovnih knjiga te sastavljanje financijskih izvještaja*) za političke stranke obavljaju zaposlenici političke stranke ili pravne odnosno fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora. Pojedine političke stranke donijele su i unutarnje akte o financijsko-materijalnom poslovanju, a nadzor nad spomenutim poslovanjem, prema statutima političkih stranaka, uglavnom obavlja tijelo političke stranke (*nadzorni odbor*). Pojedine političke stranke i nadalje nisu u potpunosti uspostavile učinkovit sustav unutarnjih kontrola, a posljedica slabosti navedenog sustava su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti vezani za planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode.

- Godišnji program rada i financijski plan te njihove izmjene i dopune za 2024. političke stranke dostavljale su kao prilog uz godišnji financijski izvještaj (*unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja*). Financijski planovi političkih stranaka sadrže planove prihoda i rashoda, ali kod pojedinih prihodi i rashodi nisu planirani prema računima iz računskog plana; pojedini financijski planovi ne sadrže plan zaduživanja i otplata, a pojedini ne sadrže ni obrazloženja financijskog plana, kao ni poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. Pri znatnijim odstupanjima ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene i dopune financijskog plana, a nije planiran ni rezultat poslovanja za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan. Uz ciljeve i planirane aktivnosti u godišnjim programima rada pojedinih političkih stranaka nisu navedeni izvori financiranja potrebni za njihovu realizaciju, kao ni rashodi prema vrstama utvrđenima računskim planom za neprofitne organizacije. Također, pojedine političke stranke ne prate ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenima godišnjim programom rada, a na pojedinim knjigovodstvenim ispravama (računima) nije navedena programska aktivnost na koju se rashod odnosi zbog čega nije moguće utvrditi jesu li sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom.
- Financijske izvještaje i njihove sastavne dijelove političke stranke su sastavile i dostavile Državnom uredu za reviziju unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (a pojedine dodatno i/ili ispravljene tijekom obavljanja revizije). Financijski izvještaji pojedinih političkih stranaka nisu u potpunosti sastavljeni na propisani način, odnosno podaci iskazani u tim financijskim izvještajima nisu točni ni istiniti, kao ni istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Između ostalog, u financijskim izvještajima pojedini prihodi, rashodi, imovina te obveze i vlastiti izvori su više/manje iskazani u odnosu na iznose koji su evidentirani u poslovnim knjigama, zbog čega su i podaci o višku/manjku prihoda, kao i o vrijednosti imovine te vlastitih izvora u financijskim izvještajima više/manje iskazani; podaci iskazani u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja te objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva (*i mrežnim stranicama političke stranke*) razlikuju se od podataka iskazanih u financijskim izvještajima dostavljenim Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije; ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana u bilanci koncem 2024. kod pojedinih političkih stranaka nije uravnotežena. Bilješke uz financijske izvještaje pojedinih političkih stranaka, između ostalog, ne sadrže detaljniju razradu i dopunu podataka iz bilanci i izvještaja o prihodima i rashodima, popis sudskih sporova u tijeku, razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine, kao ni obrazloženje provedene korekcije rezultata / prenesenog viška prihoda iz prethodne godine.
- U području računovodstvenog poslovanja utvrđene su nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige, evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja, potraživanja te popis imovine i obveza. Pojedine političke stranke nisu ustrojile sve propisane poslovne knjige (a izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige nisu osigurani potrebni podaci u vezi s navedenom imovinom, obvezama i putnim nalogima) ili ustrojene poslovne knjige nisu vođene uredno. Prihodi, rashodi i obveze pojedinih političkih stranaka nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije ili su poslovni događaji u pojedinim slučajevima evidentirani bez vjerodostojne dokumentacije. Rashodi, imovina i obveze, kao ni izvanbilančni zapisi pojedinih političkih stranaka nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima, a pojedini rashodi (*koji se odnose na prethodnu i ranije godine*) nisu u poslovnim knjigama evidentirani u trenutku nastanka poslovnog događaja.

Rashodi (za reprezentaciju, troškove na službenom putu) pojedinih političkih stranaka evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju računa dobavljača na kojima nisu navedene aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi (nisu navedeni razlozi ugošćivanja te korisnici usluga reprezentacije, svrha/izvješće sa službenog putovanja) te se ne može potvrditi nastanak poslovnog događaja, kao ni jesu li sredstva korištena za ostvarivanje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima. Blagajničko poslovanje kod pojedinih političkih stranaka nije vođeno uredno, a ni popis imovine i obveza nije u cijelosti obavljen u skladu s propisima.

- Kod četiri političke stranke utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na članarine i članske doprinose te dobrovoljne priloge (donacije). Između ostalog, utvrđeno je da za primljene članarine i članske doprinose te dobrovoljne priloge (donacije) nisu vođene evidencije ni izdane potvrde, a podaci iskazani u izvješću o donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima političke stranke.
- U području izborne promidžbe utvrđene su nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem poslovnih događaja, financiranjem i plaćanjem računa u vezi s izbornom promidžbom te iskazivanjem u financijskim izvještajima političkih stranaka, i to uglavnom u dijelu koji se odnosi na izbor zastupnika u Hrvatski sabor te izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske. Kod pojedinih političkih stranaka, između ostalog, utvrđeno je da podaci iskazani u financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima političke stranke; pripadajući prihodi od naknade troškova izborne promidžbe te udjel troškova izborne promidžbe nisu u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima političke stranke evidentirani ni iskazani ili nisu evidentirani i iskazani u točnim iznosima; financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe dostavljen je Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja izvan zakonom propisanog roka i/ili ne sadrži cjelovite podatke o primicima i troškovima izborne promidžbe. Financiranje izborne promidžbe nije u cijelosti obavljano putem posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe pojedinih izbora, nego su plaćanja za izbore izvršena s redovnog računa političke stranke, a poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe nije zatvoren u propisanom roku.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, Državni ured za reviziju dao je 263 naloga i preporuke (*političke stranke 260, nezavisni zastupnici tri*), čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju i evidentiranju podataka pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te učinkovitosti korištenja sredstava.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/25-03/58

URBROJ: 613-01-01-25-1

Zagreb, 16. prosinca 2025.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA I NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
ZA 2024.

Državni ured za reviziju (dalje u tekstu: Ured) obavio je *financijsku reviziju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika*, na temelju odredaba članka 9. Zakona o Državnom uredu za reviziju (*Narodne novine 25/19*) te članka 53. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (*Narodne novine 29/19 i 98/19*).

Revizijom su obuhvaćene političke stranke i nezavisni zastupnici koji su u 2024. ostvarili prihode iznad 13.272,28 eura (100.000,00 kn), i to:

- 51 politička stranka (21 parlamentarna¹ i 30 izvanparlamentarnih) te
- šest nezavisnih zastupnika.

Za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabrane s liste grupe birača (dalje u tekstu: nezavisni vijećnici) revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2024. nije obavljena, s obzirom na to da u 2024. nisu ostvarili prihode iznad 13.272,28 eura (100.000,00 kn).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima koji su utvrđeni Zakonom o Državnom uredu za reviziju, Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (*Narodne novine 66/23*) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

¹ Revizijom obuhvaćeno razdoblje (2024.) odnosi se na 10. saziv Hrvatskoga sabora, koji je bio aktualan od 22. srpnja 2020. do 16. svibnja 2024. te 11. saziv Hrvatskoga sabora, koji je konstituiran 16. svibnja 2024. i prema podacima s mrežnih stranica Hrvatskoga sabora (26. studenoga 2025.) ima 22 parlamentarne političke stranke (20 aktivnih i dvije neaktivne). Revizijom nije obuhvaćena jedna parlamentarna (aktivna) politička stranka: Dario Zurovec – nezavisna lista (Dario Zurovec – NL) upisana u Registar političkih stranaka 10. prosinca 2024.

Ured je obavio **provjeru dostave** (unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja) **godišnjih financijskih izvještaja s priložima** 172 političke stranke (od čega je 26 političkih stranaka tijekom 2024. i 2025. prestalo djelovati), koje su bile obvezne dostaviti financijske izvještaje za 2024.; šest nezavisnih zastupnika te 1 344 nezavisna vijećnika kojima je mandat u 2024. bio u tijeku². Također, obavljena je i **provjera objave** financijskih izvještaja s priložima političkih stranaka i nezavisnih zastupnika na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Postupci revizije provedeni su od 10. ožujka do 15. prosinca 2025.

Političke stranke su svojim slobodnim osnivanjem izraz demokratskoga višestranačkog sustava kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske te pravne osobe koje politički djeluju u skladu s ciljevima utvrđenim programom i statutom, koji su usmjereni na stvaranje i oblikovanje političke volje te političkog djelovanja građana (prema odredbama Zakona o političkim strankama, Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06³). Osim pravnog položaja, spomenutim Zakonom utvrđeni su i uvjeti, način i postupak osnivanja, registriranje i prestanak političke stranke. Politička stranka stječe svojstvo pravne osobe upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije i o upisu političke stranke u navedeni Registar donosi rješenje⁴. Sve promjene (programa, statuta, naziva, sjedišta, imena osoba ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje, članova upravnog tijela, kao i prijavu o prestanku političke stranke) osoba ovlaštena za predstavljanje i zastupanje političke stranke obvezna je dostavljati navedenom Ministarstvu.

Nezavisni zastupnik znači zastupnik izabran s neovisne liste i zastupnik nacionalnih manjina izabran s liste koju su predložili birači ili udruge nacionalnih manjina (prema odredbi članka 2., točke 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu). Izbor zastupnika u Hrvatski sabor uređen je Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 116/99, 109/00 – vjerodostojno tumačenje, 53/03, 69/03 – pročišćeni tekst, 167/03, 19/07, 20/09 – vjerodostojno tumačenje, 145/10, 93/11 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 120/11 – pročišćeni tekst, 19/15, 66/15 – pročišćeni tekst, 104/15 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 48/18 i 98/19). Odredbom članka 8. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđeno je pravo birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj na zastupljenost u Hrvatskom saboru i pravo da biraju tri zastupnika na temelju kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici. Odredbama članka 19. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02, 47/10 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/10 i 93/11 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 16. – 19. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđeno je pravo pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na zastupljenost u Hrvatskom saboru. **Nezavisni vijećnik** znači član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabran s liste grupe birača (prema odredbi članka 2., točke 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu). Izbor nezavisnih vijećnika uređen je Zakonom o lokalnim izborima (Narodne novine 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21).

Način financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika, između ostalog, propisan je Zakonom o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

² Izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave održani su 18. svibnja 2025. (Narodne novine 69/25). Dopunski izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne regionalne samouprave iz reda pripadnika nacionalne manjine, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda održani su 5. listopada 2025. (Narodne novine 108/25).

³ U tekstu se navode propisi koji su se primjenjivali u razdoblju obuhvaćenom revizijom.

⁴ Pravilnik o obrascima i načinu vođenja Registra političkih stranaka te obrascima i postupku prijave, osnivanja i djelovanja organizacijskih oblika političkih stranaka (Narodne novine 79/94, 144/10 i 27/20)

PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2024.

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom (*političke stranke*) i financijsko-računovodstvenim poslovanjem (*političke stranke i nezavisnog zastupnika*)
- pravilnost stjecanja prihoda
- pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom (*političke stranke i nezavisnog zastupnika*) i statutom (*političke stranke*)
- provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- pravilnost izvršenja drugih transakcija.

U postupku revizije ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa; provjereno je jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima u vezi s djelovanjem političke stranke; uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz financijskog plana, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe; provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima; ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, pravila, procedura i drugih unutarnjih akata; obavljena je detaljna provjera računa te računska točnost dokumentacije na temelju koje su prihodi i rashodi evidentirani u poslovnim knjigama; provjereni su podaci objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva (*te političkih stranaka i nezavisnih zastupnika*).

U skladu s odredbom članka 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju, po okončanju revizije sastavljena su pojedinačna izvješća o obavljenoj reviziji, koja sadrže:

- mišljenje o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja
- podatke (*opisane činjenice*) u vezi s djelokrugom i unutarnjim ustrojstvom, sustavom unutarnjih kontrola, planiranjem te financijskim izvještajima
- ciljeve i područja revizije
- kriterije za izražavanje mišljenja (*o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja*)
- metode i postupke revizije
- nalaz, u kojem su opisane činjenice prema područjima na koja se odnose (*uz svako područje dan je nalog/preporuka, za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i propusta*)
- provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije (*provjeru je li politička stranka / nezavisni zastupnik postupio prema nalozima i preporukama koje je Ured dao u prošloj reviziji*).

Mišljenja su izražena u standardiziranom obliku, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja i usklađena s ISSAI standardima. Pri izražavanju mišljenja odlučujuću ulogu imao je prag značajnosti, koji je određen prema utvrđenoj metodologiji. Na određivanje praga značajnosti utjecali su značajnost nepravilnosti i propusta po vrijednosti i po prirodi ili sadržaju. Značajnost po vrijednosti određuje se izravno, u apsolutnom iznosu i neizravno u postotku od ukupnih prihoda, rashoda ili vrijednosti imovine, a značajnost po prirodi ili sadržaju ovisi o vrsti poslovnih događaja koji su utjecali na podatke iskazane u financijskim izvještajima ili usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

KRITERIJI ZA IZRAŽAVANJE MIŠLJENJA

Mišljenja o financijskim izvještajima izražavaju se u odnosu na primjenjivi okvir financijskog izvještavanja za političke stranke i nezavisne zastupnike.

Mišljenja o usklađenosti poslovanja izražavaju se u odnosu na zakone, druge propise, planove / programe rada te druge unutarnje akte, koji sadrže potrebno, očekivano ili željeno stanje te daju okvir za procjenu i razumijevanje poslovanja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, utvrđivanje činjenica, donošenje zaključaka, kao i davanje naloga i preporuka.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima

- Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (*Narodne novine 121/14 i 114/22*)

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja

- Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
- Zakon o političkim strankama
- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
- Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (*Narodne novine 71/19*)
- Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (*Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22*)
- Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (*Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21*)
- Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (*Narodne novine 119/15 i 134/22*)
- statut i program političke stranke, odnosno program rada za mandatno razdoblje (*za nezavisne zastupnike na početku mandata*)
- godišnji program rada i financijski plan

REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA

O financijskim izvještajima političkih stranaka za 2024. izraženo je **38 bezuvjetnih i 13 uvjetnih mišljenja**, a o usklađenosti poslovanja **43 bezuvjetna i osam uvjetnih mišljenja**.

U tablici u nastavku navode se izražena mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja za 2024. te mišljenja iz prošle revizije (*ako je obavljena*), revizijom obuhvaćenih političkih stranaka.

Za 34 političke stranke izražena su bezuvjetna mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja, za četiri političke stranke izražena su uvjetna mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja, a za 13 političkih stranaka izražena su uvjetna ili bezuvjetna mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja. U odnosu na prošlu reviziju (2023. ili prije), o financijskim izvještajima izražena su četiri bezuvjetna i jedno uvjetno mišljenje više; o usklađenosti poslovanja jedno bezuvjetno mišljenje manje i šest uvjetnih mišljenja više (uz napomenu da je revizija pet političkih stranaka obavljena prvi put; *suzdržano i nepovoljno mišljenje nije izraženo*).

Tablica broj 1

Izražena mišljenja revizijom obuhvaćenih političkih stranaka

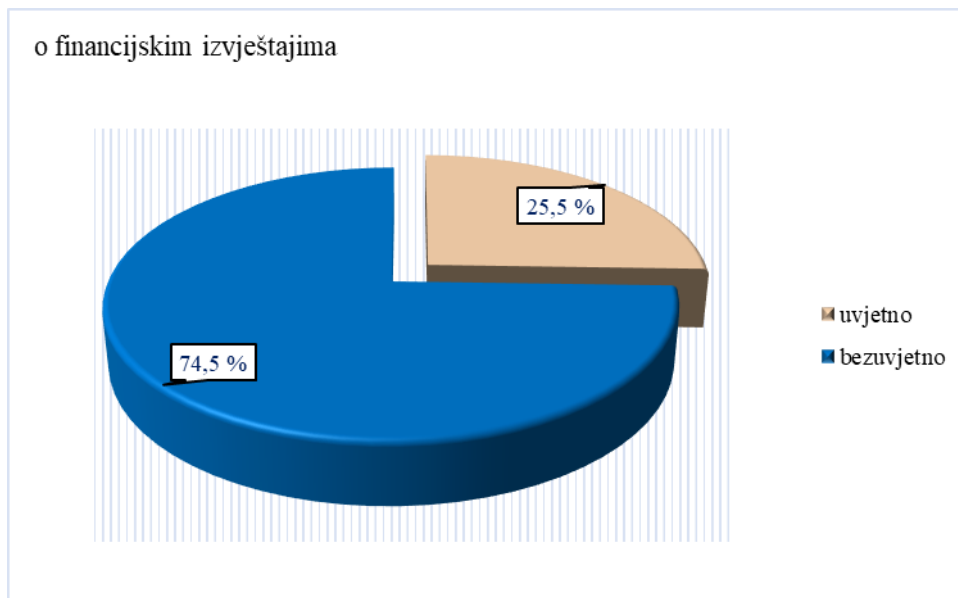
Redni broj	Politička stranka	Izraženo mišljenje za 2024.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3	4	5
1.	Akcija mladih (AM)	uvjetno	bezuvojetno	uvjetno	bezuvojetno
2.	Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečajju (365 Stranka rada i solidarnosti u stečajju)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
3.	Blok za Hrvatsku (Blok)	bezuvojetno	bezuvojetno	uvjetno	bezuvojetno
4.	Centar	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
5.	Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)	uvjetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
6.	Demokratski HSS (DHSS)	uvjetno	bezuvojetno	uvjetno	bezuvojetno
7.	Domovinski pokret (DP)	uvjetno	uvjetno	uvjetno	bezuvojetno
8.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
9.	Duspara Mirko – Nezavisna lista (Duspara Mirko – NL)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
10.	Fokus	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
11.	Građansko-liberalni savez (Glas)	uvjetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
12.	HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
13.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
14.	Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
15.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
16.	Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati (HNS)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
17.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	bezuvojetno	bezuvojetno	uvjetno	bezuvojetno
18.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
19.	Hrvatska stranka prava (HSP)	uvjetno	bezuvojetno	uvjetno	bezuvojetno
20.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
21.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
22.	Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)*	bezuvojetno	bezuvojetno	-	-
23.	Hrvatski suverenisti	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno	bezuvojetno
24.	Hrvatsko bilo (HRB)*	uvjetno	uvjetno	-	-

Redni broj	Politička stranka	Izraženo mišljenje za 2024.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
25.	Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati (ISU – PIP)	bezuwjetno	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno
26.	Istarski demokratski sabor (IDS)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
27.	LiPO	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
28.	Most	uwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
29.	Možemo! – politička platforma (Možemo!)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
30.	Narodna stranka – REFORMISTI (REFORMISTI)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
31.	Nezavisna lista mladih (NLM)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
32.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
33.	Nezavisna lista Višnjjan (NLV)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
34.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)	uwjetno	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno
35.	Nezavisni	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
36.	Nova ljevica (NL)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
37.	Odlučnost i pravednost (OIP)	uwjetno	uwjetno	uwjetno	uwjetno
38.	Pravo i pravda*	uwjetno	uwjetno	-	-
39.	Primorsko goranski savez (PGS)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
40.	Radnička fronta (RF)	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
41.	Republika*	bezuwjetno	uwjetno	-	-
42.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
43.	Socijaldemokrati*	bezuwjetno	uwjetno	-	-
44.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
45.	Srđ je Grad (SjG)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
46.	Stjepan Kožić – nezavisna lista (SKNL)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
47.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	uwjetno	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno
48.	Unija Kvarnera (UNIJA)	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
49.	Zagreb je NAŠ!	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
50.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	bezuwjetno	uwjetno	uwjetno	uwjetno
51.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)	uwjetno	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno

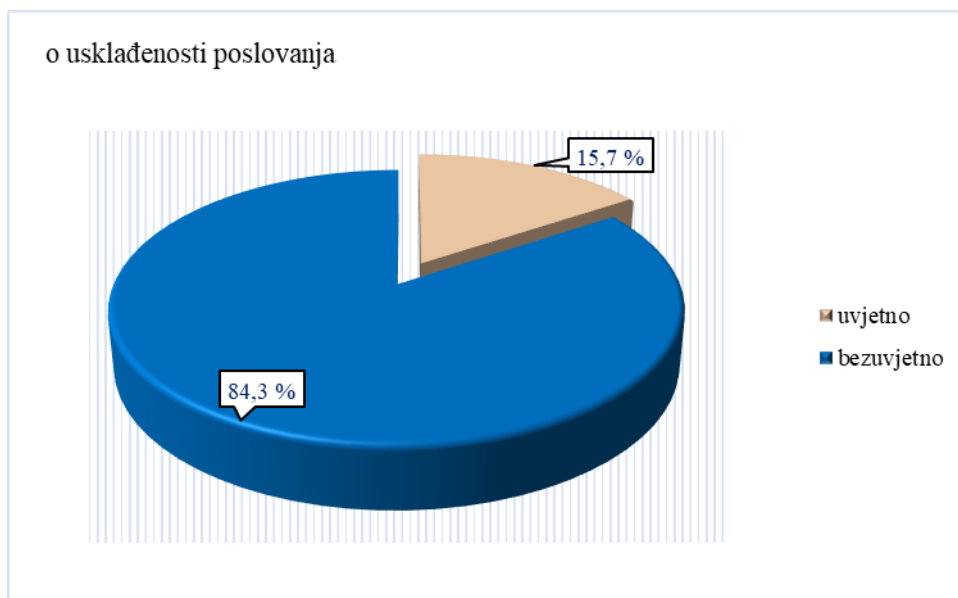
* revizija obavljena prvi put

U grafičkim prikazima u nastavku daje se struktura izraženih mišljenja.

Struktura izraženih mišljenja

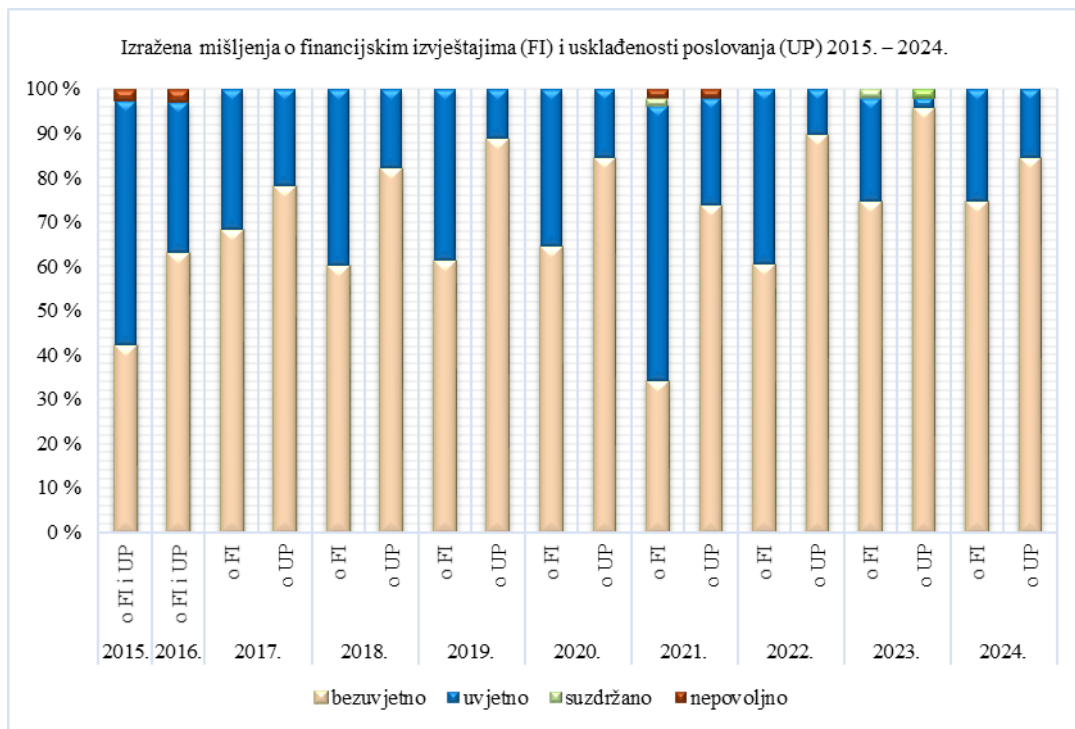

Grafički prikaz broj 1

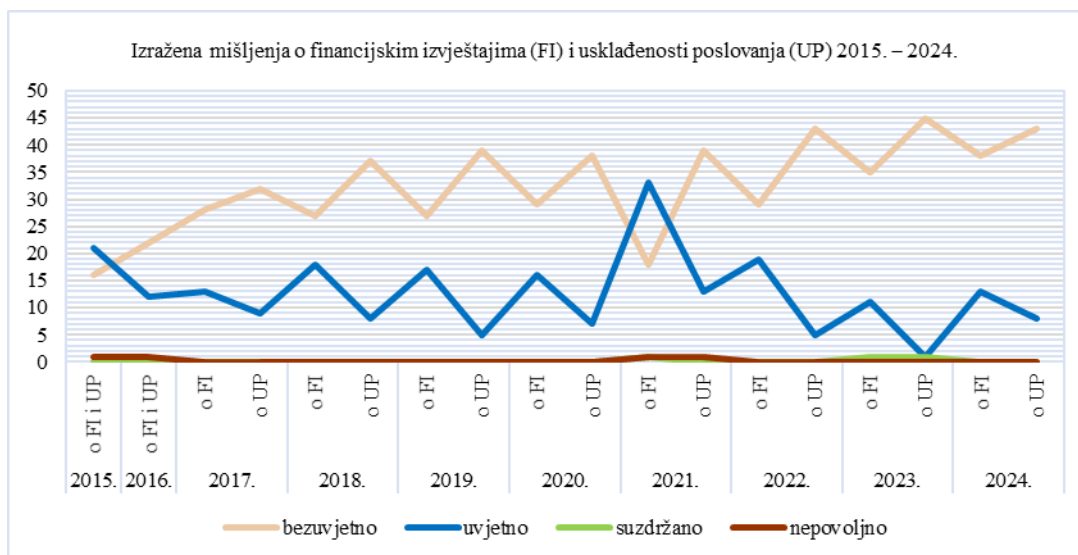

Grafički prikaz broj 2

Reviziju političkih stranaka Ured je prvi put obavio za 2007. Navedenom revizijom bilo je obuhvaćeno 15 političkih stranaka, a o financijskim izvještajima i poslovanju bilo je izraženo 14 uvjetnih i jedno bezuvjetno mišljenje. Broj političkih stranaka obuhvaćenih revizijom u sljedećim godinama se konstantno povećavao (revizijom za 2024. obuhvaćena je 51 politička stranka, što je 36 ili 240,0 % više). U grafičkim prikazima u nastavku daje se pregled izraženih mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja u razdoblju 2015. – 2024., uz napomenu da se do 2017. u izvješću o obavljenoj reviziji izražavalo jedno mišljenje o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja, a od 2017. izražavaju se dva odvojena mišljenja (o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja).

Grafički prikaz broj 3

Grafički prikaz broj 4

Prihodi

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., revizijom obuhvaćene političke stranke ostvarile su ukupne prihode u iznosu od 21.746.684,11 eura, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu od 12.154.658,06 eura, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u iznosu od 5.184.093,14 eura, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 1.726.653,70 eura, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 1.810.361,19 eura te druge prihode u iznosu od 870.918,02 eura.

Parlamentarne političke stranke ostvarile su ukupne prihode u iznosu od 20.119.455,26 eura ili 92,5 %, a izvanparlamentarne političke stranke u iznosu od 1.627.228,85 eura ili 7,5 % ukupno ostvarenih prihoda prema podacima iz spomenutih izvještaja o prihodima i rashodima.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2024., prema vrstama.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi političkih stranaka za 2024., prema vrstama

u eurima

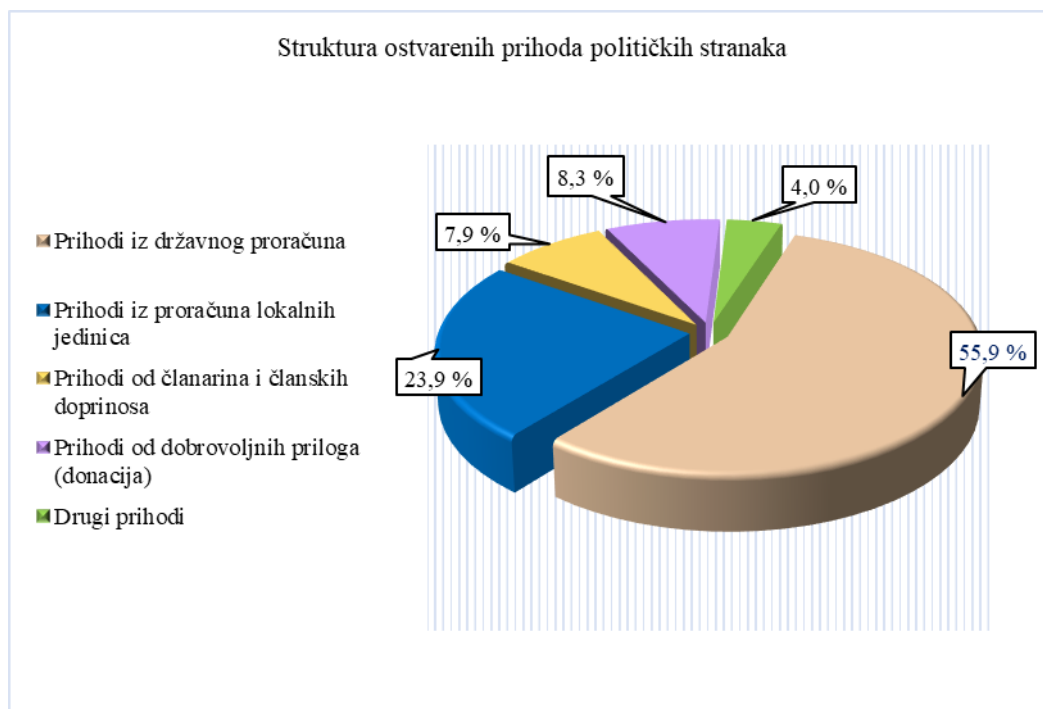
Redni broj	Politička stranka	P/IP*	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Akcija mladih (AM)	IP	0,00	43.916,89	0,00	0,00	42,44	43.959,33	0,1
2.	Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečaju (365 Stranka rada i solidarnosti u stečaju)	IP	0,00	62.104,61	0,00	0,00	11,69	62.116,30	0,3
3.	Blok za Hrvatsku (Blok)	IP	23.330,37	0,00	0,00	0,00	0,15	23.330,52	0,1
4.	Centar	P	147.500,52	194.612,78	10.710,00	14.826,00	4.067,87	371.717,17	1,7
5.	Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)	P	90.558,05	0,00	0,00	0,00	49,33	90.607,38	0,4
6.	Demokratski HSS (DHSS)	IP	0,00	26.008,02	0,00	0,00	482,04	26.490,06	0,1
7.	Domovinski pokret (DP)	P	1.005.802,47	281.499,88	15.799,59	20.919,00	56.102,01	1.380.122,95	6,4
8.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	IP	0,00	26.482,41	0,00	0,00	0,07	26.482,48	0,1
9.	Duspara Mirko – Nezavisna lista (Duspara Mirko – NL)	IP	0,00	42.370,34	0,00	0,00	102,40	42.472,74	0,2
10.	Fokus	P	80.339,80	109.937,59	0,00	43.500,00	95.792,09	329.569,48	1,5
11.	Građansko-liberalni savez (Glas)	P	68.663,96	3.405,29	990,00	3.400,00	5.607,23	82.066,48	0,4
12.	HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku	IP	23.330,37	168,00	0,00	0,00	1.332,77	24.831,14	0,1
13.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	P	4.848.529,24	1.749.014,53	1.152.687,39	893.626,77	91.847,43	8.735.705,36	40,2
14.	Hrvatska demokrišćanska stranka (HDS)	P	62.421,80	4.100,47	0,00	0,00	0,20	66.522,47	0,3
15.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	IP	51.660,73	20.718,34	0,00	0,00	18,02	72.397,09	0,3
16.	Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati (HNS)	P	62.421,80	96.501,75	35.824,94	50.006,59	31.073,05	275.828,13	1,3
17.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	P	103.670,16	154.598,34	13.999,66	5.280,00	1.813,46	279.361,62	1,3
18.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)	P	124.843,56	71.461,99	2.716,00	250,00	6.135,44	205.406,99	0,9
19.	Hrvatska stranka prava (HSP)	IP	0,00	53.204,45	8.740,00	2.320,00	0,34	64.264,79	0,3
20.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	P	62.421,80	94.343,23	18.522,66	5.600,00	0,00	180.887,69	0,8
21.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	IP	23.330,37	470,60	0,00	0,00	546,40	24.347,37	0,1
22.	Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)	IP	0,00	0,00	34,81	0,00	132.000,02	132.034,83	0,6
23.	Hrvatski suverenisti	P	105.422,36	19.352,27	0,00	340,00	22.253,87	147.368,50	0,7
24.	Hrvatsko bilo (HRB)**	IP	2.987,00	0,00	200,00	20.021,97	0,15	23.209,12	0,1
25.	Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati (ISU – PIP)	IP	0,00	14.659,41	1.388,95	0,00	2,13	16.050,49	0,1
26.	Istarski demokratski sabor (IDS)	P	192.979,97	251.602,41	23.879,17	33.397,19	1.001,82	502.860,56	2,3
27.	LiPO	IP	0,00	18.273,81	3.118,45	0,00	3,33	21.395,59	0,1
28.	Most	P	744.792,91	221.616,78	0,00	31.222,43	114.446,60	1.112.078,72	5,1
29.	Možemo! – politička platforma (Možemo!)	P	742.124,46	58.841,26	113.726,86	83.288,34	10,47	997.991,39	4,6
30.	Narodna stranka – REFORMISTI (REFORMISTI)	IP	25.663,40	56.727,15	7.521,27	23.281,68	25,14	113.218,64	0,5
31.	Nezavisna lista mladih (NLM)	IP	0,00	22.714,47	0,00	0,00	0,00	22.714,47	0,1

Redni broj	Politička stranka	P/IP*	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
32.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	IP	0,00	39.568,79	0,00	0,00	0,11	39.568,90	0,2
33.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	IP	0,00	18.884,60	0,00	0,00	4,62	18.889,22	0,1
34.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)	P	114.058,83	22.897,61	6.000,00	12.500,00	0,04	155.456,48	0,7
35.	Nezavisni	P	57.029,43	30.987,54	0,00	0,00	6,54	88.023,51	0,4
36.	Nova ljevica (NL)	IP	25.663,40	29.142,36	1.520,61	2.254,97	0,01	58.581,35	0,3
37.	Odlučnost i pravednost (OIP)	IP	0,00	0,00	7.120,00	46.905,00	0,62	54.025,62	0,3
38.	Pravo i pravda	P	39.091,43	0,00	0,00	0,00	0,01	39.091,44	0,2
39.	Primorsko goranski savez (PGS)	IP	0,00	50.974,72	3.454,08	15.000,00	1.158,45	70.587,25	0,3
40.	Radnička fronta (RF)	IP	25.663,40	0,00	2.525,62	9.022,82	56,04	37.267,88	0,2
41.	Republika	IP	0,00	0,00	3.600,00	123.309,07	14.754,31	141.663,38	0,7
42.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	P	251.170,68	102.140,88	33.631,49	54.800,00	22.574,12	464.317,17	2,1
43.	Socijaldemokrati	IP	0,00	0,00	4.654,00	56.144,60	0,00	60.798,60	0,3
44.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	P	3.048.902,95	872.784,16	242.804,73	221.348,42	228.631,51	4.614.471,77	21,2
45.	Srd je Grad (SJG)	IP	282,84	22.298,08	196,20	745,00	0,03	23.522,15	0,1
46.	Stjepan Kožić – nezavisna lista (SKNL)	IP	0,00	78.091,98	0,00	4.423,91	171,93	82.687,82	0,4
47.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	IP	0,00	0,00	0,00	0,00	37.010,80	37.010,80	0,2
48.	Unija Kvarnera (UNIJA)	IP	0,00	21.368,76	0,00	0,00	11,68	21.380,44	0,1
49.	Zagreb je NAŠ!	IP	0,00	140.000,00	10.424,16	32.427,43	53,94	182.905,53	0,8
50.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	IP	0,00	11.478,52	863,06	200,00	1.647,13	14.188,71	0,1
51.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)	IP	0,00	44.768,07	0,00	0,00	68,17	44.836,24	0,2
Ukupno			12.154.658,06	5.184.093,14	1.726.653,70	1.810.361,19	870.918,02	21.746.684,11	100,0

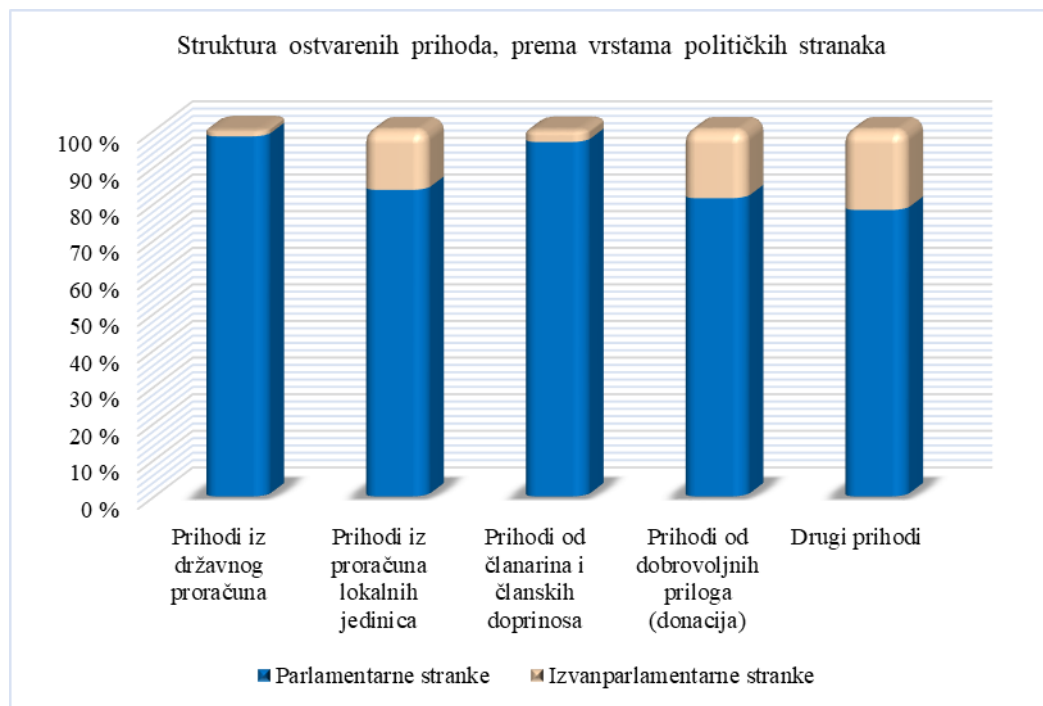
* Oznaka za vrstu političke stranke, i to: P za parlamentarnu političku stranku te IP za izvanparlamentarnu političku stranku.

** Hrvatsko bilo je nakon završetka revizije (9. prosinca 2025.) ispravljalo financijske izvještaje u informacijskom sustavu za nadzor financiranja (u ispravljenom Izvještaju o prihodima i rashodima iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 20.240,12 eura).

U grafičkom prikazu broj 5 daje se struktura ostvarenih prihoda političkih stranaka za 2024., a u grafičkom prikazu broj 6 struktura ostvarenih prihoda, prema vrstama političkih stranaka.

Grafički prikaz broj 5

Grafički prikaz broj 6

Iz grafičkih prikaza vidljivo je da kod političkih stranaka najveći udjel u ukupnim prihodima imaju prihodi iz državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica te da su značajniji prihodi parlamentarnih političkih stranaka.

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 12.154.658,06 eura odnose se na prihode za financiranje redovnog poslovanja političkih stranaka u iznosu od 9.426.537,03 eura, od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 2.706.226,94 eura te drugo (*pogrešno u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima političke stranke DO i SIP iskazan povrat sredstava od koalicijskog partnera prema konačnom obračunu*) u iznosu od 21.894,09 eura.

Prihodi za financiranje redovnog poslovanja političkih stranaka u iznosu od 9.426.537,03 eura ostvareni su u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici. U skladu s odredbama članaka 7. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u siječnju i lipnju 2024. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (*Narodne novine 8/24, 74/24 i 77/24*), prema kojima je dio sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2024. osiguran u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024., od čega se na političke stranke odnosi 9.426.477,03 eura (za 146 zastupničkih mjesta u 10. i 11. sazivu Hrvatskog sabora). Sredstva su tromjesečno (u siječnju, lipnju, srpnju i listopadu 2024.) doznačavana na središnje račune političkih stranaka za redovno poslovanje. Razlika u iznosu od 60,00 eura odnosi se na dvije političke stranke (*Nezavisni, NPS*) koje su prihode iz državnog proračuna pogrešno evidentirale u poslovnim knjigama i iskazale u financijskim izvještajima u iznosu od 117.334,26 eura, umjesto u iznosu od 117.274,26 eura.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 2.706.226,94 eura (*od čega se na izbor zastupnika u Hrvatski sabor odnosi 2.562.609,94 eura, a izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 143.617,00 eura*) ostvareni su na temelju Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (*Narodne novine 35/24*) i Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (*Narodne novine 35/24*).

Prema Odluci o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, političke stranke (*koje na navedenim izborima dobiju više od 5 % važećih glasova birača izborne jedinice te političke stranke koje su predložile kandidate za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina koji su postali zastupnici u Hrvatskome saboru*) imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu od 17.918,00 eura, po osvojenom zastupničkom mjestu prema konačnim rezultatima izbora; političke stranke koje su na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor dobile više od 5 % važećih glasova birača izborne jedinice, a nisu osvojile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru, imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu od 2.987,00 eura (s time da se naknada troškova izborne promidžbe pojedinoj političkoj stranci ne smije isplatiti u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe). Prema Odluci o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, političke stranke (*koje na navedenim izborima dobiju najmanje 5 % važećih glasova birača*) imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu od 11.415,00 eura, po osvojenom mjestu u Europskom parlamentu prema konačnim rezultatima izbora; političke stranke koje su na izborima za članove u Europski parlament dobile najmanje 5 % važećih glasova birača, a nisu osvojile mjesto u Europskom parlamentu, imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu od 6.637,00 eura (s time da se naknada troškova izborne promidžbe pojedinoj političkoj stranci ne smije isplatiti u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe). Naknade troškova izborne promidžbe isplaćuju se političkim strankama na poseban račun političke stranke otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe. Nakon objave izvješća Državnog izbornog povjerenstva o nadzoru poštivanja odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu koje se odnose na izbornu promidžbu, sredstva su doznačavana na posebne račune političkih stranaka otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe.

Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica ostvareni u iznosu od 5.184.093,14 eura odnose se na sredstva koja su lokalne jedinice rasporedile političkim strankama za financiranje redovnog rada u iznosu od 5.163.116,80 eura, naknadu troškova izborne promidžbe (za prijevremene lokalne izbore za članove predstavničkih tijela Grada Raba te Općine Otok, kao i za izbor predstavnika u vijeća mjesnih odbora Općine Viškovo) u iznosu od 5.246,96 eura te drugo (povrat sredstava političkoj stranci REFORMISTI od koalicijskog partnera prebijanjem potraživanja / dugovanja iz prethodnih godina te po okončanju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor održanih u travnju 2024.) u iznosu od 15.729,38 eura.

Prihodi za financiranje redovnog rada ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka lokalnih jedinica o financiranju političkih stranaka iz njihovih proračuna. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna lokalne jedinice, prema odredbi članka 10., stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Koncem 2024. političke stranke (45) imale su 5 721 člana u predstavničkim tijelima lokalnih jedinica.

Naknada troškova izborne promidžbe ostvarena je na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (*Narodne novine 41/21*), koja je bila na snazi u 2024.⁵ Prema navedenoj Odluci, pravo na naknadu troškova imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela, i to od najmanje 132,72 eura (1.000,00 kn) za članove općinskog vijeća u jedinicama lokalne samouprave koje imaju do 1 000 stanovnika, do najviše 929,06 eura (7.000,00 kn) za članove županijske skupštine u jedinicama područne (regionalne) samouprave koje imaju od 200 001 do 500 000 stanovnika, odnosno 1.327,23 eura (10.000,00 kn) za članove Gradske skupštine Grada Zagreba, za svakog člana (s time da se naknada troškova izborne promidžbe ne smije isplatiti u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe); spomenuta naknada isplaćuje se političkim strankama na poseban račun političke stranke otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe.

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 1.726.653,70 eura. Članarina odnosno članski doprinos je, prema odredbi članka 2., točke 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća političkoj stranci na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Prihode od članarina i članskih doprinosa ostvarilo je 28 političkih stranaka (13 parlamentarnih i 15 izvanparlamentarnih), a nisu ih ostvarile 23 političke stranke (sedam parlamentarnih i 16 izvanparlamentarnih).

⁵ *Novu Odluku o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 69/25) donijela je Vlada Republike Hrvatske 14. travnja 2025.*

Prema odredbama članka 2., točke 8. i članka 4., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, političke stranke mogu stjecati dobrovoljne priloge (donacije), koje čine povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci za njezin politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., političke stranke ostvarile su **prihode od dobrovoljnih priloga (donacija)** u iznosu od 1.810.361,19 eura, a prema izvješćima o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja u iznosu od 1.819.236,44 eura. Razlika od 8.875,25 eura odnosi se na dobrovoljne priloge (donacije) u obliku proizvoda ili usluga koje dvije političke stranke (*Fokus, Pravo i pravda*) nisu evidentirale ni iskazale u svojim poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. Ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 1.819.236,44 eura odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu u iznosu od 1.774.458,55 eura i u proizvodima ili uslugama u vrijednosti od 44.777,89 eura. Političke stranke su u 2024. primile dobrovoljne priloge (donacije) od 3 208 fizičkih osoba u iznosu od 1.248.212,83 eura te 215 pravnih osoba u iznosu od 571.023,61 euro.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu od 870.918,02 eura odnose se, između ostalog, na prihode od imovine (*od prodaje dugotrajne imovine, kamate i tečajne razlike*); prihode od naknade štete, otpis zastarjelih obveza (*na temelju odluke popisnog povjerenstva o otpisu obveza prema dobavljačima radi zastare i prestanka poslovanja ili nakon provedenog usklađivanja obveza*); povrat neutrošenih sredstava uplaćenih na središnje račune političkih stranaka s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata koje su političke stranke predložile na prijevremenim lokalnim izborima; sudjelovanje političkih stranaka – koalicijskih partnera u troškovima izborne promidžbe (*za izbor zastupnika u Hrvatski sabor i za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske*) te prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.

Rashodi

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., revizijom obuhvaćene političke stranke ostvarile su ukupne rashode u iznosu od 24.579.397,11 eura, a odnose se na rashode za zaposlene u iznosu od 4.315.090,92 eura, rashode za promidžbu i informiranje u iznosu od 9.731.446,06 eura, druge materijalne rashode u iznosu od 8.579.357,61 euro, rashode amortizacije u iznosu od 207.352,87 eura, financijske rashode u iznosu od 221.339,91 euro, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 195.317,71 euro te druge rashode u iznosu od 1.329.492,03 eura. Parlamentarne političke stranke ostvarile su ukupne rashode u iznosu od 22.659.353,10 eura ili 92,2 %, a izvanparlamentarne političke stranke u iznosu od 1.920.044,01 euro ili 7,8 % ukupno ostvarenih rashoda prema podacima iz spomenutih izvještaja o prihodima i rashodima.

S obzirom na to da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2024. iznosili 21.746.684,11 eura, a ukupni rashodi 24.579.397,11 eura, manjak prihoda na koncu 2024. iznosi 2.832.713,00 eura (*27 političkih stranaka iskazalo je višak prihoda u iznosu od 711.066,12 eura, a 24 manjak prihoda u iznosu od 3.543.779,12 eura*). Manjak prihoda političke stranke podmirile su iz viška prihoda prenesenih iz prethodnih godina ili su ga planirale podmiriti u sljedećem razdoblju.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2024., prema vrstama.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi političkih stranaka za 2024., prema vrstama

u eurima

Redni broj	Politička stranka	P/IP*	Broj zaposlenih		Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/ manjak prihoda**
			početkom 2024.	koncem 2024.		Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Akcija mladih (AM)	IP	2	1	18.593,40	159,27	15.698,16	2.852,67	348,15	0,00	221,47	37.873,12	0,2	6.086,21
2.	Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečaju (365 Stranka rada i solidarnosti u stečaju)	IP	0	0	0,00	0,00	3.068,13	2.453,76	133,98	0,00	0,00	5.655,87	-	56.460,43
3.	Blok za Hrvatsku (Blok)	IP	1	1	19.437,00	0,00	29.040,25	626,35	359,36	0,00	9.449,86	58.912,82	0,2	-35.582,30
4.	Centar	P	2	1	39.947,36	223.236,66	68.376,43	149,21	883,76	743,65	6.748,88	340.085,95	1,4	31.631,22
5.	Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)	P	0	1	1.142,81	6.391,50	6.070,12	0,00	302,48	0,00	17.927,55	31.834,46	0,1	58.772,92
6.	Demokratski HSS (DHSS)	IP	1	1	5.044,20	0,00	3.969,62	1.016,99	265,64	0,00	6.818,85	17.115,30	0,1	9.374,76
7.	Domovinski pokret (DP)	P	11	10	249.098,39	799.404,76	500.280,93	8.178,48	22.904,63	9.081,71	7.786,29	1.596.735,19	6,5	-216.612,24
8.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	IP	1	1	8.055,85	921,78	5.203,14	0,00	213,90	0,00	0,00	14.394,67	0,1	12.087,81
9.	Duspara Mirko – Nezavisna lista (Duspara Mirko – NL)	IP	0	0	0,00	21.139,90	16.177,36	0,00	178,51	14.774,00	0,00	52.269,77	0,2	-9.797,03
10.	Fokus	P	1	0	24.048,27	354.702,01	82.269,88	1.295,08	7.660,41	0,00	17.990,60	487.966,25	2,0	-158.396,77
11.	Gradansko-liberalni savez (Glas)	P	2	2	46.719,24	23.632,42	26.825,66	0,00	318,96	0,00	5.159,61	102.655,89	0,4	-20.589,41
12.	HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku	IP	0	0	0,00	12.899,94	17.414,73	214,38	233,41	0,00	967,57	31.730,03	0,1	-6.898,89
13.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	P	64	68	1.733.333,44	3.490.952,09	3.847.415,18	77.158,03	35.051,25	77.476,32	468.683,07	9.730.069,38	39,6	-994.364,02
14.	Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)	P	0	0	0,00	9.038,75	48.810,95	2.274,55	426,84	0,00	914,82	61.465,91	0,2	5.056,56
15.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	IP	0	0	0,00	35.519,52	23.202,08	1.836,65	118,03	0,00	128.615,36	189.291,64	0,8	-116.894,55
16.	Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati (HNS)	P	2	2	28.519,20	12.458,84	114.900,80	0,00	1.185,26	727,59	55.886,35	213.678,04	0,9	62.150,09
17.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	P	5	5	93.717,96	59.031,97	118.781,07	3.563,91	1.350,23	150,00	2.605,70	279.200,84	1,1	160,78
18.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)	P	4	4	48.053,40	10.274,73	80.672,73	965,01	853,92	154,21	4.826,48	145.800,48	0,6	59.606,51
19.	Hrvatska stranka prava (HSP)	IP	2	2	20.607,36	6.409,00	29.224,93	1.743,40	439,55	0,00	957,87	59.382,11	0,2	4.882,68

Redni broj	Politička stranka	P/IP*	Broj zaposlenih		Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak prihoda**
			početkom 2024.	koncem 2024.		Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
20.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	P	1	1	21.155,48	2.439,26	153.011,17	2.640,24	1.306,69	0,00	7.876,36	188.429,20	0,8	-7.541,51
21.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	IP	0	0	0,00	0,00	41.428,66	3.400,74	1.820,92	33.947,72	458,10	81.056,14	0,3	-56.708,77
22.	Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)	IP	0	0	0,00	0,00	4.119,17	0,00	92,33	0,00	550,00	4.761,50	-	127.273,33
23.	Hrvatski suverenisti	P	1	1	11.734,50	25.558,01	61.817,82	1.481,22	368,68	5.800,00	2.520,80	109.281,03	0,4	38.087,47
24.	Hrvatsko bilo (HRB)***	IP	0	0	0,00	15.496,37	5.766,88	0,00	232,71	0,00	0,00	21.495,96	0,1	1.713,16
25.	Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati (ISU – PIP)	IP	0	0	0,00	0,00	12.162,16	508,66	311,49	0,00	2.871,79	15.854,10	0,1	196,39
26.	Istarski demokratski sabor (IDS)	P	8	6	156.209,31	222.222,95	224.256,76	4.480,82	4.853,31	0,00	0,00	612.023,15	2,5	-109.162,59
27.	LiPO	IP	0	0	0,00	1.165,12	23.525,64	844,10	165,99	13.629,73	0,00	39.330,58	0,2	-17.934,99
28.	Most	P	9	9	130.948,88	660.714,52	376.149,62	25.560,58	14.297,35	6.450,00	84.553,57	1.298.674,52	5,3	-186.595,80
29.	Možemo! – politička platforma (Možemo!)	P	8	9	188.662,43	675.569,31	99.921,68	5.676,84	1.971,09	0,00	8.373,57	980.174,92	4,0	17.816,47
30.	Narodna stranka – REFORMISTI (REFORMISTI)	IP	3	2	24.067,25	42.543,35	48.383,40	1.146,37	885,10	0,00	219,42	117.244,89	0,5	-4.026,25
31.	Nezavisna lista mladih (NLM)	IP	0	0	0,00	9.390,18	2.440,69	0,00	178,13	0,00	6.700,00	18.709,00	0,1	4.005,47
32.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	IP	0	0	0,00	0,00	20.347,63	761,68	179,00	0,00	0,00	21.288,31	0,1	18.280,59
33.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	IP	0	0	0,00	3.135,00	4.626,55	0,00	179,57	0,00	0,00	7.941,12	-	10.948,10
34.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)	P	1	1	8.022,35	49.590,17	15.812,21	293,63	280,43	0,00	8.095,33	82.094,12	0,3	73.362,36
35.	Nezavisni	P	0	0	0,00	14.626,60	12.730,88	372,89	162,84	5.083,90	32.626,69	65.603,80	0,3	22.419,71
36.	Nova ljevica (NL)	IP	0	0	0,00	12.000,00	67.246,91	936,99	203,50	0,00	0,00	80.387,40	0,3	-21.806,05
37.	Odlučnost i pravедnost (OIP)	IP	2	2	23.115,21	108.357,98	41.841,67	103,77	1.663,41	0,00	0,00	175.082,04	0,7	-121.056,42
38.	Pravo i pravda	P	1	1	5.361,03	14.069,20	22.321,84	1.983,67	1.147,47	0,00	0,00	44.883,21	0,2	-5.791,77
39.	Primorsko goranski savez (PGS)	IP	1	1	17.621,20	17.380,00	27.459,54	475,92	426,60	0,00	0,00	63.363,26	0,3	7.223,99
40.	Radnička fronta (RF)	IP	1	0	4.838,90	85.980,82	14.258,62	1.340,63	375,59	0,00	8.133,49	114.928,05	0,5	-77.660,17
41.	Republika	IP	0	0	0,00	100.572,04	4.116,85	0,00	413,80	0,00	91.744,31	196.847,00	0,8	-55.183,62

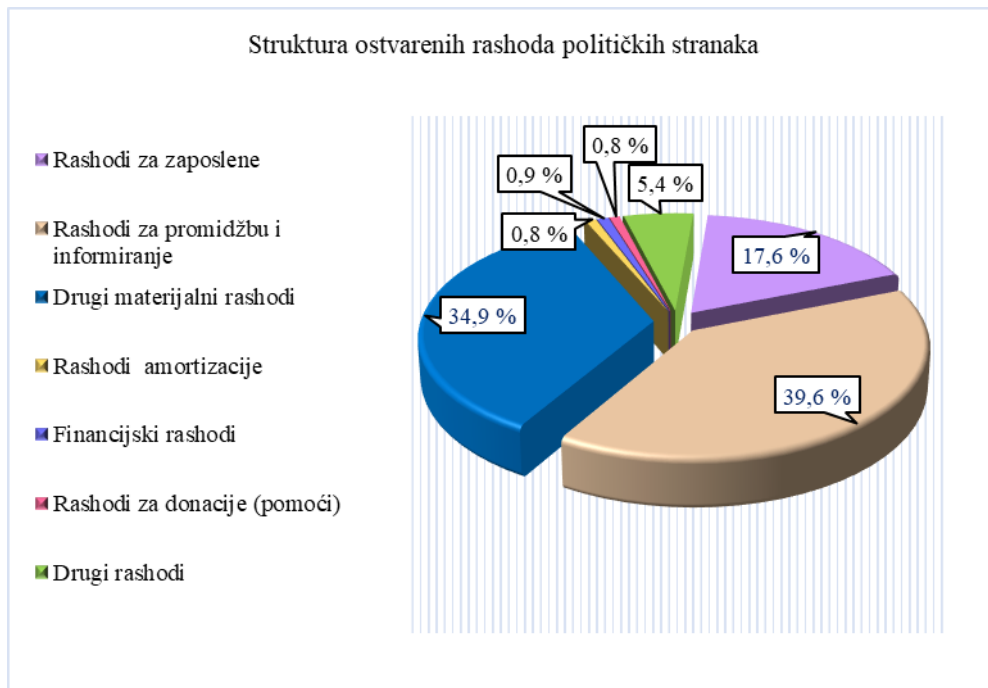
Redni broj	Politička stranka	P/IP*	Broj zaposlenih		Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak prihoda**
			početkom 2024.	koncem 2024.		Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
42.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	P	6	6	153.718,80	143.098,04	144.021,76	9.230,28	3.314,57	24.190,00	24.830,00	502.403,45	2,0	-38.086,28
43.	Socijaldemokrati	IP	0	0	0,00	94.822,03	4.586,97	0,00	238,32	1.000,00	0,00	100.647,32	0,4	-39.848,72
44.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	P	45	41	1.075.274,65	2.317.940,76	1.935.558,84	34.111,61	110.638,78	2.108,88	310.659,79	5.786.293,31	23,5	-1.171.821,54
45.	Srđ je Grad (SJG)	IP	1	0	2.547,92	8.676,52	8.199,32	0,00	289,62	0,00	52,03	19.765,41	0,1	3.756,74
46.	Stjepan Kožić – nezavisna lista (SKNL)	IP	0	0	0,00	6.881,68	22.992,18	591,96	320,86	0,00	0,00	30.786,68	0,1	51.901,14
47.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	IP	0	0	0,00	0,00	20.597,47	375,44	441,73	0,00	170,59	21.585,23	0,1	15.425,57
48.	Unija Kvarnera (UNIJA)	IP	1	1	12.723,20	5.389,47	4.545,90	583,36	210,31	0,00	1.733,78	25.186,02	0,1	-3.805,58
49.	Zagreb je NAŠ!	IP	7	7	142.771,93	22.366,14	79.065,58	5.585,16	730,57	0,00	0,00	250.519,38	1,0	-67.613,85
50.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	IP	0	0	0,00	2.301,14	5.051,07	0,00	206,72	0,00	0,00	7.558,93	-	6.629,78
51.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)	IP	0	0	0,00	2.986,26	33.590,02	537,84	204,16	0,00	1.762,08	39.080,36	0,2	5.755,88
Ukupno			194	187	4.315.090,92	9.731.446,06	8.579.357,61	207.352,87	221.339,91	195.317,71	1.329.492,03	24.579.397,11	100,0	-2.832.713,00

* Oznaka za vrstu političke stranke, i to: P za parlamentarnu političku stranku te IP za izvanparlamentarnu političku stranku.

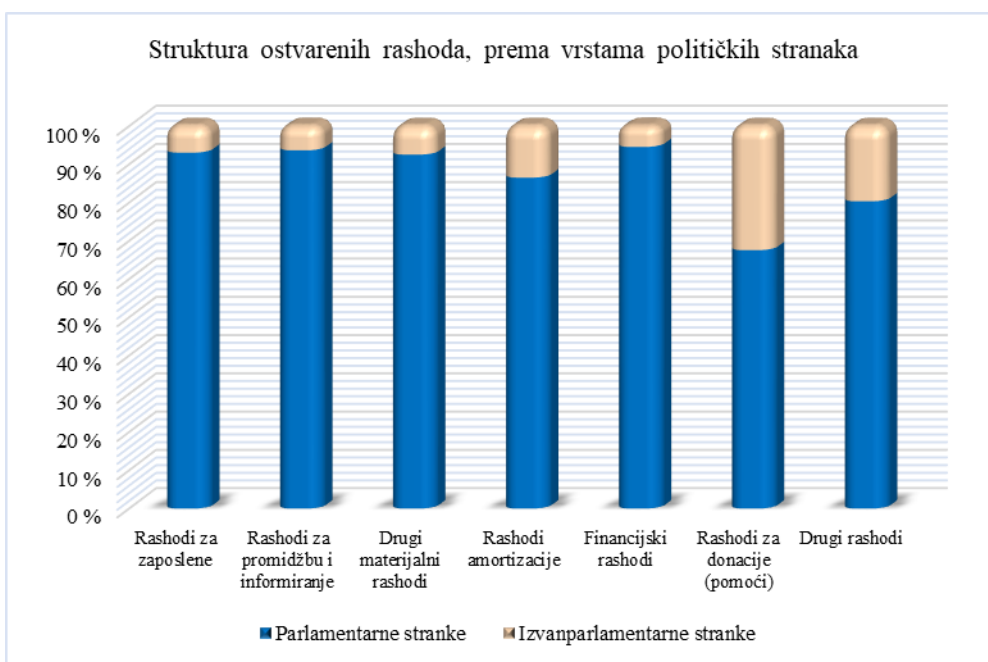
** Višak/manjak prihoda utvrđen je kao razlika ukupnih prihoda (Tablica broj 2, stupac 8) i ukupnih rashoda (Tablica broj 3, stupac 12).

*** Hrvatsko bilo je nakon završetka revizije (9. prosinca 2025.) ispravljalo financijske izvještaje u informacijskom sustavu za nadzor financiranja (u ispravljenom Izvještaju o prihodima i rashodima rashodi nisu ispravljani, ali s obzirom na to da prihodi jesu, manjak prihoda iskazan je u iznosu od 1.255,84 eura).

U grafičkom prikazu broj 7 daje se struktura ostvarenih rashoda političkih stranaka za 2024., a u grafičkom prikazu broj 8 struktura ostvarenih rashoda, prema vrstama političkih stranaka.

Grafički prikaz broj 7

Grafički prikaz broj 8

Iz grafičkih prikaza vidljivo je da kod političkih stranaka najveći udjel u ukupnim rashodima imaju materijalni rashodi (*rashodi za promidžbu i informiranje te drugi materijalni rashodi*) i rashodi za zaposlene te da su znatnije ostvareni rashodi parlamentarnih političkih stranaka.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 4.315.090,92 eura odnose se na plaće i druge naknade zaposlenika političkih stranaka, i to rashode za brutoplaće za redovan rad, doprinose na plaće te druge rashode za zaposlene (*božićnice, jubilarne nagrade, regres, darove djeci zaposlenika, otpremnine, potpore za novorođeno dijete, kao i u slučaju smrti člana uže obitelji i bolesti*). Početkom 2024. političke stranke su imale 194 zaposlenika, a koncem 2024. imaju 187 zaposlenika (*parlamentarne političke stranke 168; izvanparlamentarne političke stranke 19*). Plaće i naknade obračunane su u skladu s unutarnjim aktima političkih stranaka te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

Rashodi za promidžbu i informiranje u iznosu od 9.731.446,06 eura ostvareni su za: izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 6.299.712,36 eura; redovno poslovanje političkih stranaka u iznosu od 2.083.121,94 eura; izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 1.206.239,61 euro; prijevremene izbore (u 2024. i prethodnim godinama) za članove predstavničkih tijela u lokalnim jedinicama (*u gradovima Rabu i Splitu i općinama Kali i Otok⁶ – DP, HDZ, HGS, HSS, SDP*), kao i za gradonačelnika Grada Otoka i Grada Splita te načelnika Općine Raša (*DP, HGS, IDS*) u iznosu od 34.596,42 eura; izbor članova vijeća gradskih četvrti i kotareva i mjesnih odbora (*u gradovima Kutini, Labinu, Opatiji, Puli i Zaboku te Mjesnom odboru Marčelji u Općini Viškovo – HDZ, Možemo!, SDP*) u iznosu od 10.969,09 eura te druge rashode za promidžbu i informiranje (*između ostalog, prijenos sredstava na poseban račun kandidata političke stranke za predsjednika Republike Hrvatske*) u iznosu od 96.806,64 eura.

Izbori za zastupnike u Hrvatski sabor održani su u travnju 2024.

Izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske održani su u lipnju 2024.

Prijevremani lokalni izbori (*gradonačelnik i zamjenik gradonačelnika Grada Gospića i načelnik Općine Raša; Gradsko vijeće Grada Raba i Općinsko vijeće Općine Otok, općinski načelnik Općine Šmokvica, gradonačelnik Grada Otoka, Općinsko vijeće Općine Otok i općinski načelnik Općine Otok*) održani su u lipnju, kolovozu i prosincu 2024.

Izbori za predsjednika Republike Hrvatske održani su u prosincu 2024. i siječnju 2025.

Ostvareni rashodi za promidžbu i informiranje, između ostalog, odnose se na nabavu promidžbenog materijala (između ostalog, kalendari, majice, rokovnici, plakati); usluge oglašavanja putem elektroničkih i tiskanih medija (na televiziji, radiju i *web*-portalima te promidžbene poruke putem Facebooka, Instagrama, Messengera i Google Adsa); izradu i postavljanje reklamnih panoa / oglasnih ploča te osvijetljenih (*citylight*) plakata; usluge fotografiranja; reprezentaciju; zakup prostora, kao što su oglasne *billboard* površine te najam opreme i vozila; grafičke i tiskarske usluge (obrada i tisak promotivnog materijala); usluge telefona, pošte i prijevoza; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa (prijevoz i smještaj); nabavu, izradu, grafički dizajn i tisak promotivnih materijala; kreiranje audiovizualnog sadržaja te druge usluge promidžbe (ZAMP, nastupi izvođača i voditeljske usluge).

⁶ Grad Otok je u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a Općina Otok u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 8.579.357,61 euro odnose se na rashode za reprezentaciju (redovno poslovanje političkih stranaka, obilježavanje značajnih državnih blagdana i obljetnica, sastanci i sjednice tijela i organizacijskih jedinica političkih stranaka); intelektualne i osobne usluge (između ostalog, troškove kvantitativnog istraživanja javnog mnijenja u cilju jasnog uvida u percepciju situacije u Republici Hrvatskoj te pojedinim županijama i gradovima, ključnih političkih stranaka na hrvatskoj političkoj sceni i njihovog imidža i izborne godine, komunikacijsko savjetovanje, usluge dnevnog praćenja medijskih sadržaja); usluge telefona, pošte i prijevoza; usluge tekućeg i investicijskog održavanja (održavanje računalnih programa i opreme te prijevoznih sredstava); zakupnine i najamnine (zakup poslovnih prostora za redovne i druge aktivnosti političke stranke, najam opreme i vozila u službene svrhe za prijevoz članova); naknade troškova zaposlenima (prijevoz zaposlenika na posao i s posla, troškovi službenih putovanja, korištenje privatnog automobila u službene svrhe); naknade drugim osobama izvan radnog odnosa (ugovori o djelu, autorski honorari, naknade troškova službenih putovanja); uredski materijal i druge materijalne rashode (materijal i sredstva za čišćenje i održavanje te drugi materijal); energiju (gorivo, plin i električna energija); komunalne usluge (opskrba vodom, usluge odvoza i zbrinjavanje otpada); računalne usluge (preventivno održavanje, operativno vođenje IT sustava, održavanje mrežnih stranica, naknade za korištenje softvera – aplikacija Cloud i Zoom) te druge nespomenute materijalne rashode (između ostalog, sitni inventar, članarine, tehnički pregled vozila, usluge registracija, premije osiguranja).

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 207.352,87 eura odnose se na obračunanu amortizaciju za građevinske objekte, računalnu opremu, uredski namještaj i opremu, komunikacijske uređaje, vozila i drugu imovinu u vlasništvu političkih stranaka. Obračun amortizacije proveden je prema odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 221.339,91 euro odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa (za potrebe redovnog poslovanja političkih stranaka u iznosu od 204.816,32 eura te u vezi s financiranjem troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske te prijevremene lokalne izbore članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ukupnom iznosu od 16.300,57 eura), kamate za primljene kredite od poslovnih banaka, zatezne kamate i negativne tečajne razlike.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 195.317,71 euro odnose se na dane donacije (pomoći) građanima i kućanstvima, udrugama, zajednicama i drugim interesnim i ugroženim skupinama u okviru planiranih aktivnosti političkih stranaka na temelju zamolbi, zapisnika i odluka, uz koje su priložene ponude i računi/otpremnice koje glase na političku stranku, a prema godišnjim programima rada političkih stranaka te njihovim izmjenama i dopunama.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu od 1.329.492,03 eura, između ostalog, odnose se na prijenos sredstava na posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata političkih stranaka za predsjednika Republike Hrvatske, gradonačelnike i načelnike (722.026,09 eura), otpis potraživanja na prijedlog popisnog povjerenstva i odluke odgovorne osobe, kazne zbog nepoštivanja načela ravnopravnosti spolova na izbornim listama (prema Zakonu o ravnopravnosti spolova, Narodne novine 82/08, 138/12 i 69/17) te ugovorne kazne i naknade šteta pravnim i fizičkim osobama. U okviru drugih rashoda također su pojedine političke stranke u poslovnim knjigama evidentirale i u financijskim izvještajima iskazale i rashode (395.789,26 eura) u vezi s financiranjem izbora za zastupnike u Hrvatski sabor te izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

Imovina te obveze i vlastiti izvori

Prema podacima iz bilanci na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine političkih stranaka obuhvaćenih revizijom iskazana je u iznosu od 17.647.977,65 eura, a obveza i vlastitih izvora u iznosu od 17.516.006,93 eura (*manje za 131.970,72 eura jer u pojedinačnim bilancama na dan 31. prosinca 2024. političkih stranaka: DP, HSP i Most, ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora nije uravnotežena, a politička stranka HOP je primjenjivala jednostavno knjigovodstvo; vrijednost imovine spomenutih političkih stranaka iskazana je u ukupnom iznosu od 473.566,38 eura, a obveza i vlastitih izvora u iznosu od 341.595,66 eura*). Vrijednosno značajniju vrijednost imovine u iznosu od 15.660.032,51 euro (88,7 %) te obveza i vlastitih izvora u iznosu od 15.660.032,06 eura (89,4 %) iskazale su parlamentarne političke stranke. Izvanparlamentarne političke stranke iskazale su vrijednost imovine u iznosu od 1.987.945,14 eura (11,3 % ukupno iskazane vrijednosti imovine) te obveza i vlastitih izvora u iznosu od 1.855.974,87 eura (10,6 % ukupno iskazanih obveza i vlastitih izvora).

U tablici broj 4 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2024.

Tablica broj 4

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	31. prosinca 2024.	Udjel u %
	1	2	3
1.	Nefinancijska imovina	6.321.437,85	35,8
1.1.	<i>Neproizvedena dugotrajna imovina</i>	493.340,99	2,8
1.2.	<i>Proizvedena dugotrajna imovina</i>	5.318.404,93	30,1
1.3.	<i>Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti</i>	3.326,27	-
1.4.	<i>Sitni inventar</i>	3.857,32	-
1.5.	<i>Nefinancijska imovina u pripremi</i>	502.508,34	2,9
2.	Financijska imovina	11.326.539,80	64,2
2.1.	<i>Novac u banci i blagajni</i>	8.139.409,15	46,1
2.2.	<i>Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, potraživanja za više plaćene poreze i drugo</i>	608.399,42	3,5
2.3.	<i>Zajmovi</i>	11.264,95	0,1
2.4.	<i>Dionice i udjeli u glavnici</i>	110.802,28	0,6
2.5.	<i>Potraživanja za prihode</i>	2.437.623,12	13,8
2.6.	<i>Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda</i>	19.040,88	0,1
	Ukupno imovina*	17.647.977,65	100,0
3.	Obveze	8.090.294,52	46,2
3.1.	<i>Obveze za rashode</i>	2.797.643,80	16,0
3.2.	<i>Obveze za kredite i zajmove</i>	2.900.127,34	16,5
3.3.	<i>Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja</i>	2.392.523,38	13,7
4.	Vlastiti izvori	9.425.712,41	53,8
	Ukupno obveze i vlastiti izvori*	17.516.006,93	100,0
	Izvanbilančni zapisi	6.200.296,13	-

* Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora nije uravnotežena (razlika 131.970,72 eura) jer pojedinačne bilance tri političke stranke: DP, HSP i Most na dan 31. prosinca 2024. nisu uravnotežene, a politička stranka HOP je primjenjivala jednostavno knjigovodstvo.

Nefinancijska imovina u vrijednosti od 6.321.437,85 eura odnosi se na vrijednost neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta, licence) u iznosu od 493.340,99 eura, proizvedene dugotrajne imovine (poslovni objekti, uredska oprema i namještaj, komunikacijska, kao i oprema za održavanje i zaštitu te druge namjene, prijevozna sredstva, ulaganja u računalne programe) u iznosu od 5.318.404,93 eura, plemenite metale i ostale pohranjene vrijednosti (umjetničke slike) u iznosu od 3.326,27 eura, sitni inventar u iznosu od 3.857,32 eura te nefinancijsku imovinu (građevinske objekte) u pripremi u iznosu od 502.508,34 eura, nakon izvršenog ispravka vrijednosti, a koja je nabavljena tijekom 2024. i prethodnih godina.

U okviru **financijske imovine**, vrijednosno najznačajniji je novac u banci i blagajni, iskazan u iznosu od 8.139.409,15 eura, od čega se 6.442.680,99 eura ili 79,2 % odnosi na parlamentarne, a 1.696.728,16 eura ili 20,8 % na izvanparlamentarne političke stranke. Također, značajna su potraživanja za prihode (između ostalog, potraživanja od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje, za članarine i članske doprinose te od zakupnika za zakupnine i režijske troškove poslovnih prostora danih u zakup) iskazana u iznosu od 2.437.623,12 eura, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 2.261.205,16 eura ili 92,8 %, a na izvanparlamentarne 176.417,96 eura ili 7,2 %.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te potraživanja za više plaćene poreze i drugo iskazani su u iznosu od 608.399,42 eura, od čega se 579.618,31 euro ili 95,3 % odnosi na parlamentarne političke stranke. Između ostalog, odnose se na potraživanja u iznosu od 163.303,48 eura iskazana prema prijedlogu Ministarstva financija iz 2011., po kojem se političkoj stranci priznaje 35,0 % od ukupno uplaćenih sredstava na ime otplate stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, na temelju evidencije poslovne banke te dugoročna potraživanja od kupaca za stanove u iznosu od 39.069,28 eura prodane na temelju odredaba Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (*Narodne novine 43/92 – pročišćeni tekst, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94 – ispravak, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 111/96, 11/97 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02*) (SDP).

Zajmovi dvije političke stranke (*DDS, RF*) u iznosu od 11.264,95 eura odnose se, između ostalog, na dane pozajmice fizičkim osobama.

Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda iskazani su u iznosu od 19.040,88 eura, od čega se 18.548,58 eura ili 97,4 % odnosi na parlamentarne političke stranke (između ostalog, rashodi budućih razdoblja po izvansudskoj nagodbi o obročnoj otplati duga za usluge izborne promidžbe za lokalne izbore iz prethodnih godina).

Obveze su iskazane u iznosu od 8.090.294,52 eura, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 7.195.884,50 eura ili 88,9 %, a na izvanparlamentarne 894.410,02 eura ili 11,1 %.

Obveze za rashode u iznosu od 2.797.643,80 eura odnose se na obveze za zaposlene, obveze prema državnom proračunu (65,0 % od naplate prodanih stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo), obveze za materijalne rashode (prema dobavljačima i za financiranje rashoda poslovanja), obveze za financijske rashode te druge nespomenute obveze.

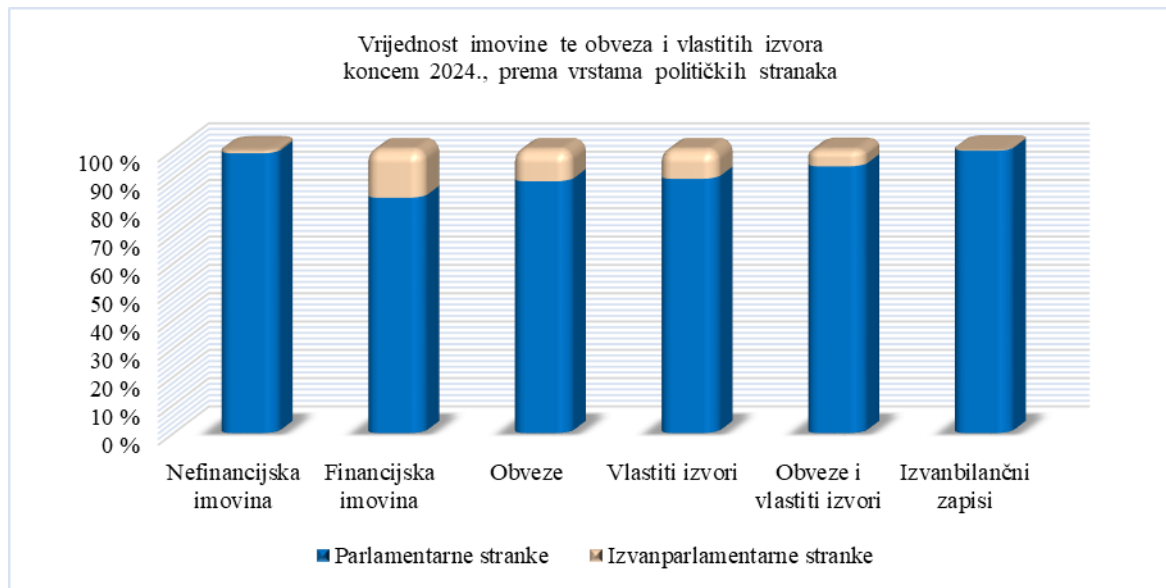
Od ukupno iskazanih obveza za kredite i zajmove u iznosu od 2.900.127,34 eura, vrijednosno značajnije u iznosu od 2.796.700,00 eura ili 96,4 % odnose se na četiri političke stranke (*DP, Fokus, OIP, SDP*), i to za kredite za financiranje izbornih aktivnosti i obrtna sredstva te zajmove od fizičkih osoba.

Odgodeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 2.392.523,38 eura iskazalo je 20 političkih stranaka, a odnose se, između ostalog, na odgođeno priznavanje prihoda od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje te od članarina i članskih doprinosa, kao i od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Vlastiti izvori u iznosu od 9.425.712,41 euro odnose se na višak/manjak prihoda te vlastite izvore, od čega su 8.464.147,56 eura ili 89,8 % iskazale parlamentarne, a 961.564,85 eura ili 10,2 % izvanparlamentarne političke stranke.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 6.200.296,13 eura, između ostalog, odnose se na instrumente osiguranja povrata primljenog kredita, zadužnice u svrhu naplate tražbine usluga *leasinga* i naplate tražbina u slučaju nepodmirenja rata zakupa poslovnih prostora te osiguranje ugovora o najmu poslovnog prostora, kao i poslovnoj banci za poslovnu karticu. (*Centar, HDZ, HNS, HSP, HSS, IDS, Most, REFORMISTI, SKNL, SDA Hrvatske, SDP, SDSS*)

U grafičkom prikazu broj 9 daje se struktura vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2024., prema vrstama političkih stranaka, iz kojeg je vidljivo da je znatnije iskazana vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora parlamentarnih političkih stranaka.

Grafički prikaz broj 9

Nalaz revizije

Financijskom revizijom političkih stranaka za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, financijske izvještaje, računovodstveno poslovanje, prihode te izbornu promidžbu (*detaljnije navedeno u pojedinačnim izvješćima o obavljenoj reviziji političkih stranaka za 2024., u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024., pod naslovom Nalaz za 2024.*).

– *Sustav unutarnjih kontrola*

Poslovanje neprofitne organizacije (*u ovom slučaju, političke stranke*), prema odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito; kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva neprofitne organizacije smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Računovodstvene poslove (između ostalog, vođenje poslovnih knjiga te sastavljanje financijskih izvještaja) za političke stranke obavljaju zaposlenici političke stranke ili pravne odnosno fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora. Pojedine političke stranke donijele su i unutarnje akte o financijsko-materijalnom poslovanju, a nadzor nad spomenutim poslovanjem, prema statutima političkih stranaka, uglavnom obavlja tijelo političke stranke (*nadzorni odbor*).

Pojedine političke stranke (*DP, HRB, Pravo i pravda, Socijaldemokrati, Zelena alternativa – ORaH*) i nadalje nisu u potpunosti uspostavile učinkovit sustav unutarnjih kontrola, a posljedica slabosti navedenog sustava su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti vezani za planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode. Između ostalog, utvrđeno je da politička stranka nije ustrojila sud časti (nepristrano stalno tijelo političke stranke koje se brine o zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja, usklađenosti djelovanja članova, stranačkih dužnosnika i tijela sa statutom i ostalim aktima te odlučuje o pojedinačnim povredama prava i obveza članova u stegovnom postupku u prvom stupnju) niti je imenovala osobu nadležnu za blagajničke poslove, kao ni osobu zaduženu za kontrolu i ovjeru knjigovodstvenih i drugih isprava (kako je to utvrđeno statutom te političke stranke); nadzorni odbor (ili drugo nadležno tijelo) političke stranke nije obavio nadzor poslovanja za 2024. ili obavljenim nadzorom nisu uočene slabosti i nepravilnosti u radu političke stranke, a one su revizijom utvrđene u više područja.

Ured je (nadzornom odboru političke stranke) naložio obaviti (cjeloviti) nadzor poslovanja političke stranke i o navedenom podnositi redovito godišnje izvješće u skladu s odredbama statuta (i unutarnjeg akta) političke stranke. Također je naložio ustrojiti sud časti u skladu sa statutom te preporučio imenovati osobu zaduženu za kontrolu i ovjeru knjigovodstvenih i drugih isprava na temelju kojih se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama u svrhu uspostave učinkovitog sustava unutarnjih kontrola. Između ostalog, preporučio je dodatno razvijati i unaprijediti sustav unutarnjih kontrola kako bi funkcionirao učinkovito i djelotvorno te osigurao realno i objektivno iskazivanje informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u financijskim izvještajima.

Političke stranke su uglavnom donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su uređena pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, a koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti (kod pojedinih političkih stranaka navedeno je utvrđeno statutom). Također, političke stranke su uspostavile odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije (između ostalog, javna priopćenja preko društvenih mreža i mrežnih stranica, objava propisanih izvještaja, statuta, planova i drugih dokumenata i informacija o svom poslovanju), poštujući propise kojima je regulirano pravo pristupa informacijama.

Političkoj stranci kod koje je revizija obavljena prvi put, a utvrđeno je da nije donijela kodeks etike *preporučeno je da to učini te s njime upozna sve svoje članove kako bi se osiguralo da članovi te političke stranke poštuju određena pravila ponašanja i etičke vrijednosti*, a političkoj stranci koja nije objavila statut (s promjenom naziva, sjedišta i osobe ovlaštene za zastupanje) *naloženo je da ga objavi u skladu s odredbama Zakona o političkim stranaka i statuta*.

– *Planiranje*

Prema odredbama članaka 4. i 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom. Političke stranke dužne su do završetka tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za iduću kalendarsku godinu, neovisno o tome vode li dvojno ili jednostavno knjigovodstvo, a političke stranke koje vode dvojno knjigovodstvo dužne su financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Prema odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, financijski plan neprofitne organizacije sastoji se od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Spomenutim Pravilnikom, između ostalog, propisani su metodologija izrade financijskog plana, izmjena i dopuna te način i uvjeti izvršavanja financijskog plana. Odredbama članaka 13., 16. i 17. Pravilnika, propisano je da se plan prihoda i rashoda priprema najmanje na razini skupine iz računskog plana za neprofitne organizacije, a prihodi i rashodi planiraju u skladu s računovodstvenim načelom nastanka događaja. Obrazloženje financijskog plana sastoji se od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te programa, aktivnosti i projekata, koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan; obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda; obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. U financijskom planu mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija (*u ovom slučaju, politička stranka*) ostvariti na 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan. Prema odredbama članka 19. Pravilnika, izmjene i dopune financijskog plana provode se tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana, obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza. *Kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola financijskog poslovanja političke stranke, godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznos potrebnih sredstava te izvore financiranja za određeno razdoblje, a financijski plan treba biti usklađen s godišnjim programom rada i mora sadržavati pregled planiranih prihoda i rashoda za tekuću godinu, prema vrstama prihoda i rashoda utvrđenima u računskom planu za neprofitne organizacije.*

Političke stranke su godišnji program rada i financijski plan te njihove izmjene i dopune za 2024. dostavljale kao prilog uz godišnji financijski izvještaj, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, kako je propisano odredbama članka 52. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

Kod političke stranke (*HRB*) koja je u Registar političkih stranaka upisana u studenome 2023. utvrđeno je da godišnji program rada i financijski plan nisu doneseni do završetka prethodne godine (2023.), nego u veljači 2024.; godišnji program i financijski plan dvije političke stranke (*Socijaldemokrati, Zelena alternativa – ORaH*) doneseni su i usvojeni su na sjednicama tijela političkih stranaka u siječnju 2024. te u veljači 2025.; godišnji program rada i financijski plan političke stranke (*HOP*) nisu doneseni na sjednici ovlaštenog tijela kako je utvrđeno statutom te političke stranke.

Nadalje je utvrđeno da financijski planovi političkih stranaka sadrže planove prihoda i rashoda, ali kod pojedinih prihoda i rashoda nisu planirani prema računima iz računskog plana; pojedini financijski planovi ne sadrže plan zaduživanja i otplata, a pojedini ne sadrže ni obrazloženja financijskog plana, kao ni poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. Pri znatnijim odstupanjima ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene i dopune financijskog plana, a nije planiran ni rezultat poslovanja za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan (*365 Stranka rada i solidarnosti u stečajju, Blok, Centar, DDS, DHSS, DO i SIP, Fokus, Glas, HRB, HSU, IDS, NLSP, NLM, NLV, NL, NPS, OIP, Pravo i pravda, Socijaldemokrati, SJG, Zelena alternativa – ORaH*).

Ured je, između ostalog, naložio godišnji program rada i financijski plan za iduću kalendarsku godinu donijeti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. Naložio je financijskim planom planirati prihode i rashode prema računima iz računskog plana, kao i realno planirati rezultat poslovanja za koji se očekuje da će biti ostvaren 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se financijski plan sastavlja; donositi plan zaduživanja i otplata koji je sastavni dio financijskog plana; u obrazloženju financijskog plana navesti obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan, a obrazloženje programa, aktivnosti i projekata sastaviti na način da sadrži poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu; donositi izmjene i dopune u slučaju značajnijih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (i unutarnjim aktima političke stranke).

Političkim strankama (*HRB, DHSS, HKS, HSLs, HSU, IDS, NPS, NLM, NL, OIP, Pravo i pravda, Socijaldemokrati, SJG, Zelena alternativa – ORaH*) kojima uz ciljeve i planirane aktivnosti u njihovim godišnjim programima rada nisu navedeni izvori financiranja potrebni za njihovu realizaciju, kao ni rashodi prema vrstama utvrđenima računskim planom za neprofitne organizacije, Ured je preporučio uz opis glavnih aktivnosti u godišnjim programima rada navesti planirane rashode prema vrstama utvrđenima računskim planom za neprofitne organizacije te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.

Također, političkim strankama (*AM, Blok, HSP, HRB, HSU, NPS, OIP, Pravo i pravda, UNIJA, Zelena alternativa – ORaH*) koje ne prate ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenima godišnjim programom rada te na pojedinim knjigovodstvenim ispravama (računima) nije navedena programska aktivnost na koju se rashod odnosi zbog čega nije moguće utvrditi jesu li sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom, Ured je preporučio pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada, sastaviti izvještaj o izvršenju godišnjeg programa rada te na knjigovodstvenim ispravama (računima) navesti aktivnost na koju se rashod odnosi, što bi omogućilo kontrolu korištenja sredstava za ostvarenje aktivnosti planiranih godišnjim programom rada.

Političkim strankama (*Blok, DDS, DHSS, DP, Glas, HKS, SDA Hrvatske, SJG, UNIJA*) kod kojih je utvrđena neusklađenost planiranih iznosa (prihoda i rashoda) između godišnjeg programa rada i financijskog plana, Ured je preporučio kod donošenja godišnjeg programa rada sredstva za provedbu planiranih aktivnosti uskladiti sa sredstvima utvrđenim financijskim planom, a uz donošenje izmjena financijskog plana donositi i izmjene godišnjeg programa.

– **Financijski izvještaji**

Političke stranke su, prema odredbama članka 52. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca te ih, zajedno s propisanim priložima (godišnji program rada, financijski plan, izvješće o donacijama primljenima tijekom godine), dostaviti Uredu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja (*trebalo ih je dostaviti do 3. ožujka 2025.*).

Financijske izvještaje i njihove sastavne dijelove političke stranke su sastavile i dostavile Uredu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (a pojedine dodatno i/ili ispravljene tijekom obavljanja revizije). Dvije političke stranke obuhvaćene revizijom (*DDS, Zelena alternativa – ORaH*) to nisu učinile u propisanom roku (umjesto 3. ožujka, financijski izvještaji su dostavljeni 6. i 7. ožujka 2025.).

Financijski izvještaji pojedinih političkih stranaka (*DO i SIP, DP, HSP, HRB, HGS, NPS, Pravo i pravda*) nisu u potpunosti sastavljeni na propisani način, odnosno podaci iskazani u tim financijskim izvještajima nisu točni ni istiniti, kao ni istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Između ostalog, u financijskim izvještajima pojedini prihodi, rashodi, imovina te obveze i vlastiti izvori su više/manje iskazani u odnosu na iznose koji su evidentirani u poslovnim knjigama, zbog čega su i podaci o višku/manjku prihoda, kao i o vrijednosti imovine te vlastitih izvora u financijskim izvještajima više/manje iskazani; podaci iskazani u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja te objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva (*i mrežnim stranicama političke stranke*) razlikuju se od podataka iskazanih u financijskim izvještajima dostavljenim Uredu tijekom obavljanja revizije; ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana u bilanci koncem 2024. kod pojedinih političkih stranaka nije uravnotežena; u izvještaju o prihodima i rashodima pogrešno su u stupcu ostvareno u izvještajnom razdoblju iskazani podaci o višku prihoda raspoloživom u sljedećem razdoblju, a dodatni podaci uz navedeni izvještaj o stanju novčanih sredstava i broju zaposlenih nisu točno iskazani.

Odredbom članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije te da neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih jedinica. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja propisan je Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija. Prema Uputi za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024., koju je donijelo Ministarstvo financija u siječnju 2025., obrazac: BIL-NPF mora biti u potpunosti uravnotežen, što znači da ne smije postojati razlika u iskazanim vrijednostima aktive (Imovina) i pasive (Obveze i Vlastiti izvori) jer i najmanja razlika pri objedinjavanju podataka dovodi do većih neuravnoteženosti.

S obzirom na to da je revizijom uočeno da podaci iskazani u financijskim izvještajima dostavljenim Uredu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, skreće se pozornost da je u informacijski sustav za nadzor financiranja potrebno u godišnje financijske izvještaje unesiti točne podatke odnosno podatke koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

Prema odredbi članka 86., stavka 5. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke, nezavisni zastupnici, nezavisni vijećnici, osobe odgovorne za zastupanje neovisnih lista, nositelji lista grupe birača, kandidati i predstavnici organizacijskog odbora unose podatke u informacijski sustav za nadzor financiranja i odgovorni su za istinitost unesenih podataka.

Bilješke uz financijske izvještaje pojedinih političkih stranaka, između ostalog, ne sadrže detaljniju razradu i dopunu podataka iz bilanci i izvještaja o prihodima i rashodima, popis sudskih sporova u tijeku, razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine, kao ni obrazloženje provedene korekcije rezultata / prenesenog viška prihoda iz prethodne godine (*DHSS, DO i SIP, DP, Glas, HGS, Most*).

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje, mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose. Obvezne Bilješke uz Bilancu jesu pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku...) te pregled stanja i rokova dospijuća dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова (*leasing*). U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

U Uputama Ministarstva financija o ispravku financijskih izvještaja (*objavljenim na mrežnim stranicama navedenog Ministarstva u dijelu koji se odnosi na neprofitne organizacija*), između ostalog, navedeno je da se predani financijski izvještaji ne mogu ispravljati te da se svi eventualni ispravci provode u sljedećem izvještajnom razdoblju, što je potrebno navesti u Bilješkama.

Ured je naložio sastavljati i dostavljati financijske izvještaje s propisanim prilogima na način i u roku u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima te propisima koji uređuju neprofitno računovodstvo. Također je naložio iskazivati potpune i točne podatke u financijskim izvještajima na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja političke stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija te važećom Uputom Ministarstva financija za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. Isto tako, naložio je sastaviti Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

– **Računovodstveno poslovanje**

Političke stranke obvezne su voditi poslovne knjige u skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

U području računovodstvenog poslovanja utvrđene su nepravilnosti i propusti kod 13 političkih stranaka, i to u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige, evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja, potraživanja te popis imovine i obveza.

Odredbama članaka 12. – 14. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige; od pomoćnih knjiga obvezno se vode: knjiga dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, knjiga financijske imovine i obveza (potraživanja i obveza, primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova), knjiga blagajne, knjiga ulaznih i izlaznih računa te evidencije putnih naloga i korištenja službenih vozila, danih i primljenih jamstava i garancija, kao i druge pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Za pojedine političke stranke (*AM, DO i SIP, DP, HSP, Pravo i pravda*), između ostalog, utvrđeno je da nisu ustrojene propisane poslovne knjige: dnevnik (*nije se moglo potvrditi je li ustrojen, s obzirom na to da politička stranka do vremena obavljanja revizije navedenu poslovnu knjigu nije dostavila Državnom uredu za reviziju*) te knjiga financijske imovine i obveza, kao ni evidencija putnih naloga, a izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige nisu osigurani potrebni podaci u vezi s navedenom imovinom, obvezama i putnim nalogima.

Nadalje, iako je u knjizi ulaznih računa svakom ulaznom računu dodijeljen broj, navedeni brojevi u pojedinim slučajevima nisu istovjetni brojevima navedenim u opisu poslovnog događaja u glavnoj knjizi, što otežava njihovu kontrolu; ustrojena evidencija korištenja službenog vozila nije potpuna (u pojedinim slučajevima nije ispravno evidentirano korištenje službenog vozila); u evidenciji sitnog inventara ne prati se je li sitni inventar zaista u uporabi ili su se stekli uvjeti za njegovo isknjiženje iz navedene evidencije (*prodaja, darovanje, drugi način otuđenja ili uništenja*); završna stanja obveza prema dobavljačima te potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima nije bilo moguće potvrditi (dostavljena je rekapitulacija stanja obveza prema dobavljačima od 27. kolovoza 2024., ali ne i izvodi otvorenih stavaka prema dobavljačima, kao ni potvrde salda kupaca). Jedna politička stranka (*HRB*) je poslovne knjige vodila po principu dvojnog knjigovodstva, dok je financijske izvještaje sastavila po principu jednostavnog knjigovodstva zbog čega je usporedba podataka evidentiranih u poslovnim knjigama i iskazanih u financijskim izvještajima bila otežana.

Prihodi, rashodi i obveze pojedinih političkih stranaka nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije ili su poslovni događaji u pojedinim slučajevima evidentirani bez vjerodostojne dokumentacije (između ostalog, na ispostavljenom računu za usluge istraživanja javnog mnijenja nije navedena specifikacija obavljenih usluga niti je priložena narudžbenica ili ugovor kao poveznica za obavljene usluge te se ne može potvrditi jesu li i u kojem roku navedene usluge izvršene; izvršitelji ugovorenih poslova po ugovorima o djelu nisu podnijeli pisana izvješća o obavljenom poslu te se ne može potvrditi jesu li i u kojem roku navedeni ugovoreni poslovi izvršeni, a naknade isplaćene za stvarno izvršene poslove); pojedini računi na temelju kojih je obavljeno evidentiranje poslovnih događaja nisu prethodno ovjereni ni kontrolirani, a pojedini su više puta evidentirani u poslovnim knjigama). Rashodi, imovina i obveze, kao ni izvanbilančni zapisi (*tuđa imovina na korištenju*) pojedinih političkih stranaka nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima; rashodi (za reprezentaciju, troškove na službenom putu) evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju računa dobavljača na kojima nisu navedene aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi (nisu navedeni razlozi ugošćivanja te korisnici usluga reprezentacije, svrha/izvješće sa službenog putovanja) te se ne može potvrditi nastanak poslovnog događaja, kao ni jesu li sredstva korištena za ostvarivanje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima. Pojedini rashodi (koji se odnose na prethodnu i ranije godine) nisu u poslovnim knjigama evidentirani u trenutku nastanka poslovnog događaja; za pojedina putovanja putni nalozi nisu sastavljeni; obračun troškova službenih putovanja i isplata po putnim nalogima obavljena je isti dan kada su i ispostavljeni putni nalozi (iako su pojedina službena putovanja trajala više dana); u poslovnim knjigama nisu i/ili nisu točno evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani podaci o manjku/višku prihoda, potraživanja za prihode iz državnog proračuna i proračuna od lokalnih jedinica za redovito financiranje političke stranke te od članova političke stranke za članarine i članske doprinose, kao i obveze prema dobavljačima. U okviru blagajničkog poslovanja utvrđeno je, između ostalog, da dokumentacija vezana za blagajničko poslovanje, odnosno uplatnice/isplatnice i druga dokumentacija iz koje bi bila vidljiva svrha podizanja novca nije priložena i/ili na blagajničkim isplatnicama nije opisana svrha isplate; uplata novca u blagajnu bila je s vremenskim odmakom od dva do tri dana nakon podizanja novčanih sredstava. (*AM, DHSS, DO i SIP, DP, Glas, HGS, HRB, HSP, Most, NPS, OIP, Pravo i pravda, SDA Hrvatske*)

Prema odredbama članka 9., stavka 1. i članka 10., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije te je obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama, prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Prihodi i rashodi se, prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), članarina, pomoći, doprinosa i drugi slični prihodi priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju, ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje. Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, između ostalog, definira se raspored, sadržaj i primjena računa u računskom planu, minimalni sadržaj poslovnih knjiga te stope amortizacije.

Izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo), prema odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak (*Narodne novine* 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – *ispravak*, 56/23 i 143/23), obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu; putni nalog kao vjerodostojna isprava, između ostalog, sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarinu, računi za parking, putne karte ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirenja izdataka. Odredbom članka 21., stavka 1. navedenog Pravilnika, utvrđeno je, između ostalog, da se primicima od nesamostalnog rada u naravi smatraju primici ostvareni u dobrima i uslugama bez naknade ili uz djelomičnu naknadu te raznim darovima i ugošćenjima; ugošćenjima u smislu Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

Popis imovine i obveza propisan je odredbama članaka 19. – 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Političke stranke dužne su popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis, koje se osniva u skladu sa statutom ili drugim najvišim općim aktom neprofitne organizacije (*političke stranke*). Zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste (knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis). Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja te ga predati zakonskom predstavniku, koji na temelju navedenog odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju imovine, kao i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Dvije političke stranke (*HRB, Pravo i pravda*) nisu obavile popis imovine i obveza sa stanjem na datum bilance koncem 2024., a za jednu političku stranku (*DP*) se nije moglo potvrditi je li proveden popis imovine i obveza s obzirom na to da dokumentaciju o provedenom popisu do vremena obavljanja revizije nije dostavila Državnom uredu za reviziju.

Preostale političke stranke obuhvaćene revizijom obavile su popis imovine i obveza, ali kod šest političkih stranaka (*AM, DHSS, HGS, HSP, Most, SDA Hrvatske*) popis imovine i obveza nije u cijelosti obavljen u skladu s propisima. Između ostalog, popisom nije obuhvaćen dio imovine i obveza; popisana vrijednost opreme i prijevoznog sredstva razlikuje se od podataka u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima; obveze i potraživanja popisana su prema osnovnim računima glavne knjige, a nisu popisana pojedinačno prema iznosima potraživanja i pojedinačnim dužnicima, odnosno pojedinačno prema iznosima obveza i pojedinačnim vjerovnicima; novac u blagajni popisani je u ukupnom iznosu prema podacima iz glavne knjige te se ne može potvrditi je li novac u blagajni stvarno pobrojan; popisne liste nisu potpisali svi članovi popisnog povjerenstva; popisne liste dugotrajne imovine i sitnog inventara izražene su pojedinačno u naturalnim, ali ne i novčanim izrazima te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

S obzirom na to da poslovne knjige trebaju pružiti istinit, pouzdan i točan pregled podataka pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, pri čemu se podaci u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja (najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja), Ured je naložio ustrojiti i voditi sve poslovne knjige s propisanim podacima (na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka te dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige), evidentirati i iskazivati poslovne događaje (između ostalog, uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije, na temelju vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije) te obavljati cjeloviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu te Pravilnika o porezu na dohodak.

– **Prihodi**

Političke stranke mogu, prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarina, odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora; političke stranke mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima spomenutim Zakonom. Financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom.

U okviru prihoda utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na članarine i članske doprinose te dobrovoljne priloge (donacije). Između ostalog, utvrđeno je da za primljene članarine i članske doprinose (*DP, OIP, Socijaldemokrati, Zelena alternativa – ORaH*) te dobrovoljne priloge (donacije) (*OIP*) nisu vođene evidencije ni izdavane potvrde, a podaci iskazani u izvješću o donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (*DP, Most, OIP*) nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima političke stranke.

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke su, između ostalog, dužne voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti te izdavati potvrde o primitku donacija, kao i evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Način vođenja evidencija i izdavanja potvrda te obrazac evidencije i potvrde (*o donacijama te članarinama i članskim doprinosima*) propisani su Pravilnikom o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Ured je, između ostalog, naložio voditi evidenciju o primljenim članarinama i članskim doprinosima te evidenciju o dobrovoljnim priložima (donacijama), kao i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa te potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Osim toga, u vezi s primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama), revizijom proračunskih korisnika, lokalnih jedinica i drugih subjekata revizije provjereno je jesu li donatori političkih stranaka ujedno bili i dobavljači subjekata revizije te jesu li utvrđene nepravilnosti u provedbi postupaka javne nabave.

Utvrđeno je da je, od 3 146 dobavljača u 103 subjekta revizije, jedanaest dobavljača ujedno bilo i donatorima četiri političke stranke. Revizijom utvrđena nepravilnost odnosi se na to da subjekt revizije nije proveo propisani postupak jednostavne nabave; u tom smislu, utvrđena nepravilnost ne ukazuje na neetično ponašanje pri odabiru dobavljača – donatora političke stranke.

– **Izborna promidžba**

U travnju 2024. održani su izbori za zastupnike u Hrvatski sabor (*Odluka o raspisivanju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Narodne novine 32/24*); u lipnju 2024. izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske (*Odluka o raspisivanju izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, Narodne novine 32/24*); u lipnju, kolovozu i prosincu 2024. prijevremeni lokalni izbori (*Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za članove Gradskog vijeća Grada Raba i Općinskog vijeća Općine Otok, gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika Grada Gospića te općinskog načelnika Općine Raša, Narodne novine 50/24*; *Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za općinskog načelnika Općine Smokvica, Narodne novine 80/24*); *Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Otoka, Narodne novine 119/24*; *Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za članove Općinskog vijeća Općine Otok i općinskog načelnika Općine Otok*) te koncem prosinca 2024. i u siječnju 2025. izbori za predsjednika Republike Hrvatske (*Odluka o raspisivanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, Narodne novine 135/24*).

Prema odredbi članka 2., točke 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, izborna promidžba znači skup radnji koje poduzimaju sudionici izborne promidžbe, a koje se odnose na vlastito javno predstavljanje te javno predstavljanje i obrazlaganje vlastitih izbornih programa u svrhu uvjeravanja birača da glasuju za njih⁷.

Financiranje izborne promidžbe propisano je odredbama članaka 23. – 45. spomenutog Zakona. U cijelosti se provodi putem posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe, i to: posebnog računa kandidata, odnosno posebnog računa političke stranke za svake pojedine izbore na kojima ta politička stranka sudjeluje, a sve transakcije na spomenutim računima treba dovršiti do vremena isteka roka za njihovo zatvaranje. Obveza i rok otvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe, njegovo zatvaranje, raspoređivanje neutrošenih sredstava preostalih na posebnom računu nakon završetka svih transakcija i druge obveze propisani su odredbama članaka 30. – 35. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

⁷ *Kako bi se pridonijelo pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i pružanje podrške za otvorene i pravedne političke rasprave, donesena je Uredba (EU) 2024/900 o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju. Detaljnije:*

<https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/transparency-and-targeting-of-political-advertising.html?fromSummary=13>

Troškovima izborne promidžbe, prema odredbi članka 36. navedenog Zakona, smatraju se troškovi nastali u svrhu javnog predstavljanja izbornih sudionika i njihovih izbornih programa te pozivanja birača da za njih glasuju na određenim izborima, kao i ostali troškovi koji su izravno povezani s izbornom promidžbom, i to od dana otvaranja posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe do dana zatvaranja navedenog posebnog računa.

Poštivanje odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu, financijske račune koji se odnose na financiranje izborne promidžbe, prikupljanje donacija i troškove izborne promidžbe, izvještavanje o financiranju izborne promidžbe te ostale aktivnosti vezane za financiranje izborne promidžbe političkih stranaka, neovisnih lista odnosno lista grupe birača i kandidata, prema odredbi članka 56. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, nadzire Državno izborno povjerenstvo, u suradnji s nadležnim izbornim povjerenstvima. Nadzor financiranja izborne promidžbe Državno izborno povjerenstvo provodi od dana otvaranja posebnih računa za financiranje izborne promidžbe do završetka transakcija na tim računima. O navedenim izborima Državno izborno povjerenstvo provelo je nadzor financiranja izborne promidžbe, a sva izvješća o provedenom nadzoru objavljena su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva⁸.

U području izborne promidžbe utvrđene su nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem poslovnih događaja, financiranjem i plaćanjem računa u vezi s izbornom promidžbom te iskazivanjem u financijskim izvještajima političkih stranaka, i to uglavnom u dijelu koji se odnosi na izbor zastupnika u Hrvatski sabor te izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (*prema prirodi i sadržaju, nepravilnosti i propusti su u pojedinačnim izvješćima o obavljenoj reviziji političkih stranaka navedeni u okviru područja računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja te izborne promidžbe*). Između ostalog, utvrđeno je da podaci iskazani u financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima političke stranke; pripadajući prihodi od naknade troškova izborne promidžbe te udjel troškova izborne promidžbe nisu u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima političke stranke evidentirani ni iskazani ili nisu evidentirani i iskazani u točnim iznosima; financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe dostavljen je Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja izvan zakonom propisanog roka i/ili ne sadrži cjelovite podatke o primicima i troškovima izborne promidžbe; nisu sastavljane propisane evidencije o dobrovoljnim priložima / donacijama (za financiranje izborne promidžbe), a vrijednosti donacija koje su primljene nakon završetka izborne promidžbe nisu u propisanom roku vraćene donatoru, odnosno ako povrat nije bio moguć ili je donacija iz nedopuštenog izvora, iznos vrijednosti te donacije nije uplaćen u državni proračun. Financiranje izborne promidžbe nije u cijelosti obavljano putem posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe pojedinih izbora, nego su plaćanja političke stranke za izbore izvršena s redovnog računa političke stranke, a poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe nije zatvoren u propisanom roku. (*DO i SIP, DP, Fokus, Glas, IDS, NLV, OIP, PGS, RF, Republika, SDSS, SJG*)

Ured je, između ostalog, nalažio u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima političke stranke iskazati pripadajuće prihode od naknade troškova izborne promidžbe te udjel troškova izborne promidžbe u skladu s načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija propisanih odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, naložio je dostaviti cjeloviti financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe u propisanom roku, troškove izborne promidžbe u cijelosti financirati s posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe, a spomenuti poseban račun zatvoriti u propisanom roku u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

⁸ Mrežne stranice Državnog izbornog povjerenstva, pregled održanih izbora
<https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/index.html#/app/home>

U slučaju primljenih donacija (za financiranje izborne promidžbe) koje prelaze ukupno dopušteni iznos ili donacija koje su vraćene donatoru (uplatiocu), sastavljati propisane evidencije; vrijednosti dobrovoljnih priloga (donacija) koje prelaze utvrđene iznose uplatiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate; a dobrovoljne priloge (donacije) primljene nakon završetka izborne promidžbe u propisanom roku vratiti donatoru, odnosno ako povrat nije moguć ili je donacija iz nedopuštenog izvora, iznos vrijednosti takve donacije uplatiti u državni proračun u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima (i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja).

Sporazumom o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno je jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore, kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i u financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Politička stranka nositelj koalicijskog sporazuma primljene predujmove treba evidentirati u okviru obveza za predujmove od koalicijskih partnera za financiranje izborne promidžbe, a ukupne rashode izborne promidžbe, po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima, treba umanjiti za dio rashoda koji se odnosi na koalicijske partnere te u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja od koalicijskih partnera u iznosu pripadajućeg dijela njihovih rashoda izborne promidžbe. Politička stranka koalicijski partner dane predujmove u poslovnim knjigama treba evidentirati u okviru potraživanja za dane predujmove nositelju koalicijskog sporazuma, a po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima treba evidentirati rashode za izbornu promidžbu na pripadajućim skupinama računa računskoga plana te obveze prema koalicijskom partneru.

U tablici u nastavku navode se područja u kojima su revizijom za 2024. utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja.

Tablica broj 5

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja

Redni broj	Politička stranka	P/IP	Nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima			Nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja				
			Financijski izvještaji	Računovodstveno poslovanje		Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje		Prihodi	Drugo (izborna promidžba)
				Poslovne knjige	Popis imovine i obveza		Godišnji program rada	Financijski plan		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Akcija mladih (AM)	IP		X	X					
2.	Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)	P	X	X						
3.	Demokratski HSS (DHSS)	IP	X	X	X					
4.	Domovinski pokret (DP)	P	X	X	X	X			X	
5.	Građansko-liberalni savez (Glas)	P	X	X						
6.	Hrvatska stranka prava (HSP)	IP	X	X	X					
7.	Hrvatsko bilo (HRB)	IP	X	X	X	X	X	X		
8.	Most	P	X	X	X					
9.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)	P	X	X						
10.	Odlučnost i pravednost (OIP)	IP		X				X	X	
11.	Pravo i pravda (-)	P	X	X	X	X		X		
12.	Radnička fronta (RF)	IP								X
13.	Republika (-)	IP								X
14.	Socijaldemokrati (-)	IP				X	X	X	X	
15.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	IP		X	X					
16.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	IP				X	X	X	X	
17.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)	IP	X	X	X					

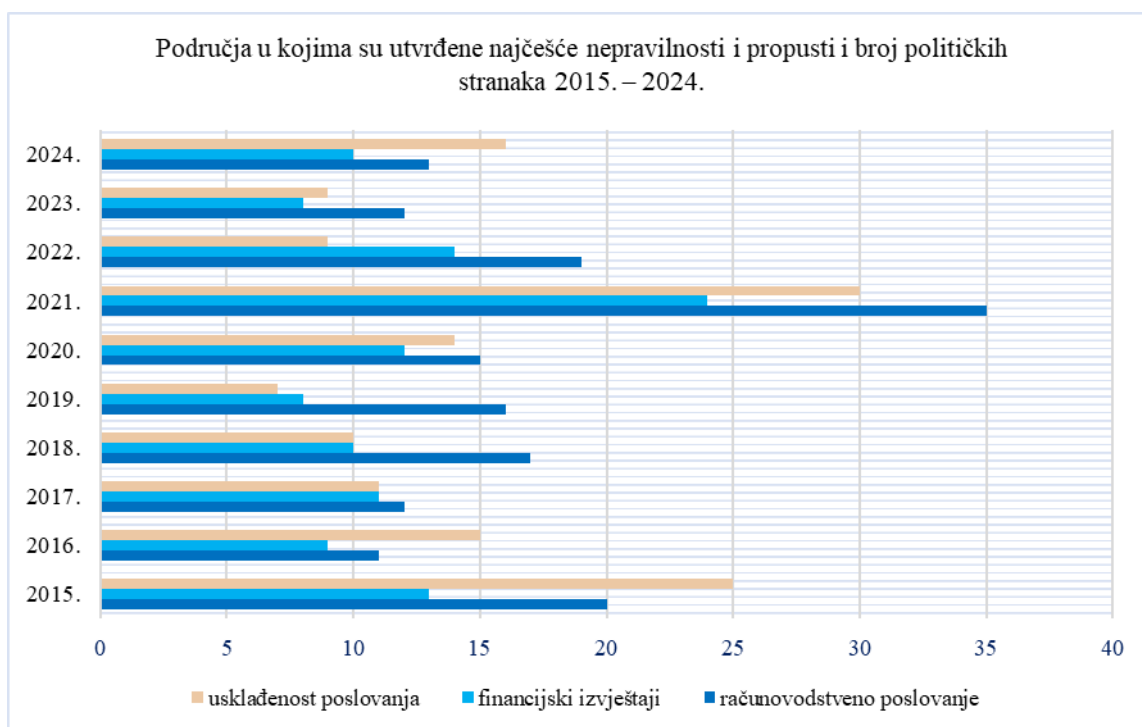
U odnosu na prošle revizije, najčešće nepravilnosti i propusti kod političkih stranaka utvrđeni su u područjima računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, a nakon toga i u područjima planiranja te prihoda i rashoda. U tablici i grafičkim prikazima u nastavku daje se pregled područja u kojima su utvrđene najčešće nepravilnosti i propusti u razdoblju 2015. – 2024., prema broju političkih stranaka.

Tablica broj 6

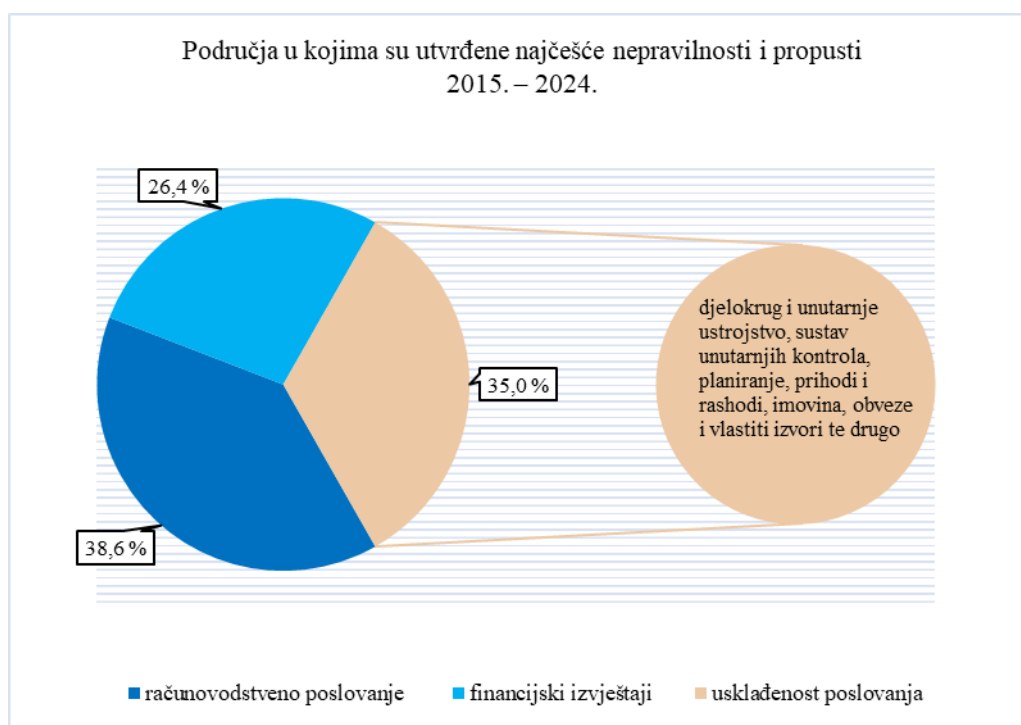
Područja u kojima su utvrđene najčešće nepravilnosti i propusti
u razdoblju 2015. – 2024., prema broju političkih stranaka

Redni broj	Godina prošle revizije	Broj političkih stranaka obuhvaćenih revizijom	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje*	Financijski izvještaji	Računovodstveno poslovanje*	Prihodi	Rashodi	Imovina, obveze i vlastiti izvori	Drugo*
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	2015.	38	0	2	7	13	20	8	7	0	1
2.	2016.	35	1	1	4	9	11	4	5	0	0
3.	2017.	41	0	0	3	11	12	7	1	0	0
4.	2018.	45	0	0	3	10	17	1	5	1	0
5.	2019.	44	0	0	1	8	16	1	4	0	1
6.	2020.	45	1	2	1	12	15	5	4	1	0
7.	2021.	53	3	4	9	24	35	8	6	0	0
8.	2022.	48	0	2	5	14	19	1	1	0	0
9.	2023.	47	1	0	2	8	12	2	1	1	1
10.	2024.	51	0	5	5	10	13	4	0	0	2

* Planiranje (godišnji program rada i financijski plan); Računovodstveno poslovanje (poslovne knjige, popis imovine i obveza, potraživanja i obveze); Drugo (između ostalog, zabrana financiranja i pogodovanja, korištenje poslovnih prostora bez naknade, izborna promidžba)

Grafički prikaz broj 10

Grafički prikaz broj 11

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Ured u okviru obavljanja revizije provjerava provedbu naloga i preporuka danih u prošloj reviziji. Podaci o provedbi naloga i preporuka, odnosno status naloga i preporuka (*provedeno – u roku ili nakon roka, u postupku provedbe, djelomično provedeno, nije provedeno ili nije primjenjivo*) navedeni su u pojedinačnim izvješćima o obavljenoj reviziji političkih stranaka, u okviru Provedbe naloga i preporuka.

U prošlim revizijama političkih stranaka dano je 210 naloga i preporuka (*odnosi se na 31 političku stranku jer se revizija političkih stranaka Hrvatski oslobodilački pokret, Hrvatsko bilo, Pravo i pravda, Republika i Socijaldemokrati obavila prvi put, a za 15 političkih stranaka nisu dani nalozi i preporuke u prošlim revizijama*). Revizijom za 2024. utvrđeno je da su provedena 84 ili 40,0 % naloga i preporuka, četiri ili 1,9 % je u postupku provedbe, djelomično je provedeno 25 ili 11,9 %, nisu provedena 84 ili 40,0 %, a zbog neprovođenja aktivnosti 13 ili 6,2 % naloga i preporuka nije primjenjivo. Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, prema političkim strankama, daju se u tablici broj 7.

Političke stranke su i nadalje u obvezi postupiti prema nalogima i preporukama Ureda, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

Tablica broj 7

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

Redni broj	Politička stranka	Godina prošle revizije	Broj naloga i preporuka iz prošle revizije	Status naloga i preporuka				
				provedeno (u/nakon roka)	u postupku provedbe	djelomično provedeno	nije provedeno	nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Akcija mladih (AM)	2023.	12	5	0	0	6	1
2.	Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečaju (365 Stranka rada i solidarnosti u stečaju)	2023.	6	2	0	0	2	2
3.	Blok za Hrvatsku (Blok)	2023.	10	4	0	1	4	1
4.	Centar	2023.	6	4	0	0	2	0
5.	Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)	2023.	1	0	0	0	1	0
6.	Demokratski HSS (DHSS)	2023.	8	2	0	3	3	0
7.	Domovinski pokret (DP)	2023.	11	1		5	4	1
8.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	2023.	3	2	0	0	1	0
9.	Duspara Mirko – Nezavisna lista (Duspara Mirko – NL)	2023.	0	0	0	0	0	0
10.	Fokus	2023.	7	4	1	1	1	0
11.	Građansko-liberalni savez (Glas)	2023	0	0	0	0	0	0
12.	HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku	2023.	0	0	0	0	0	0
13.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	2023.	0	0	0	0	0	0
14.	Hrvatska demokrišćanska stranka (HDS)	2023.	0	0	0	0	0	0
15.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	2023.	1	0	0	1	0	0
16.	Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati (HNS)	2023.	0	0	0	0	0	0
17.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	2023.	4	4	0	0	0	0
18.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)	2023.	5	3	0	1	1	0
19.	Hrvatska stranka prava (HSP)	2023.	19	9	0	2	8	0
20.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	2023.	6	2	0	0	3	1
21.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	2023.	1	1	0	0	0	0
22.	Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)	-	-	-	-	-	-	-
23.	Hrvatski suverenisti	2023.	1	1	0	0	0	0
24.	Hrvatsko bilo (HRB)	-	-	-	-	-	-	-
25.	Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati (ISU – PIP)	2023.	8	2	0	2	2	2
26.	Istarski demokratski sabor (IDS)	2023.	0	0	0	0	0	0
27.	LiPO	2023.	0	0	0	0	0	0
28.	Most	2023.	3	0	0	1	2	0
29.	Možemo! – politička platforma (Možemo!)*	2023.	1	1	0	0	0	0
30.	Narodna stranka – REFORMISTI (REFORMISTI)	2023.	0	0	0	0	0	0
31.	Nezavisna lista mladih (NLM)	2023.	4	3	0	0	0	1
32.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	2023.	4	1	1	0	2	0
33.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	2022.	0	0	0	0	0	0
34.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)	2023.	7	2	1	1	3	0
35.	Nezavisni	2023.	0	0	0	0	0	0
36.	Nova ljevica (NL)	2023.	4	0	0	0	4	0
37.	Odlučnost i pravедnost (OIP)	2023.	10	1	0	1	8	0
38.	Pravo i pravda	-	-	-	-	-	-	-
39.	Primorsko goranski savez (PGS)	2023.	6	5	0	0	1	0
40.	Radnička fronta (RF)	2023.	3	3	0	0	0	0
41.	Republika	-	-	-	-	-	-	-
42.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	2023.	0	0	0	0	0	0
43.	Socijaldemokrati	-	-	-	-	-	-	-
44.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	2023.	0	0	0	0	0	0

Redni broj	Politička stranka	Godina prošle revizije	Broj naloga i preporuka iz prošle revizije	Status naloga i preporuka				
				provedeno (u/nakon roka)	u postupku provedbe	djelomično provedeno	nije provedeno	nije primjenjivo
45.	Srđ je Grad (SJG)	2023.	2	0	0	1	1	0
46.	Stjepan Kožić – nezavisna lista (SKNL)	2023.	0	0	0	0	0	0
47.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	2023.	15	3	0	2	10	
48.	Unija Kvarnera (UNIJA)	2023.	6	2	0	1	2	1
49.	Zagreb je NAŠ!	2023.	0	0	0	0	0	0
50.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	2021.	24	14	0	0	9	1
51.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)	2023.	12	3	1	2	4	2
Sveukupno			210	84	4	25	84	13

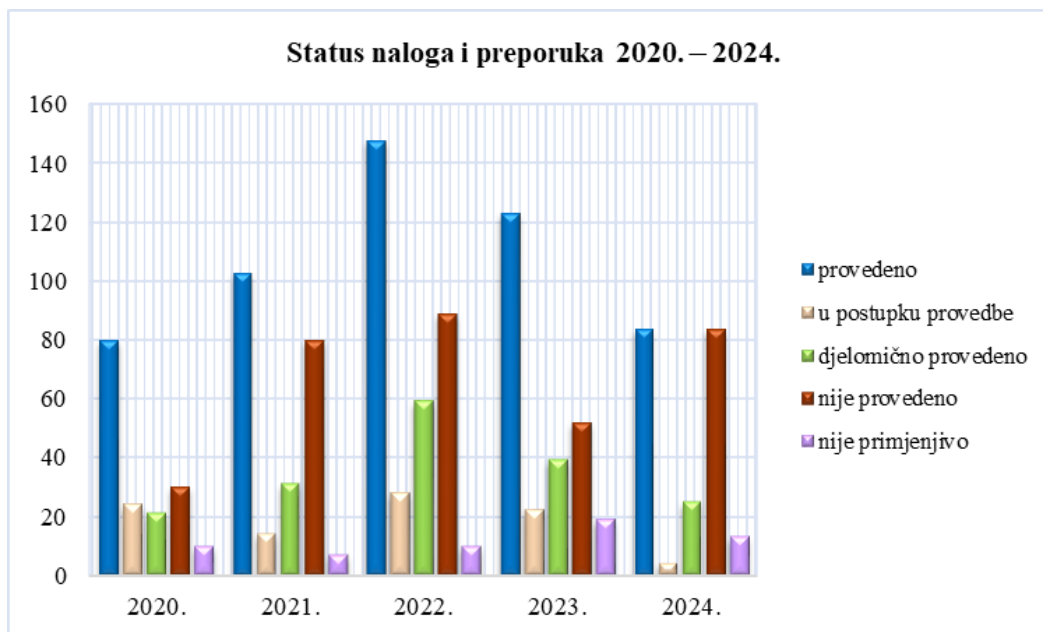
* Sadrže i naloge i preporuke čiji je rok za provedbu bio do konca 2024. ili istječe u sljedećem razdoblju.

U tablici i grafičkim prikazima u nastavku daju se podaci o statusu naloga i preporuka danih u razdoblju 2020. – 2024. U navedenom razdoblju dano je 1 199 naloga i preporuka, od kojih je provedeno 538 ili 44,9 %, 92 ili 7,7 % je u postupku provedbe, djelomično je provedeno 175 ili 14,6 %, nije provedeno 335 ili 27,9 %, a zbog neprovođenja aktivnosti 59 ili 4,9 % naloga i preporuka nije primjenjivo.

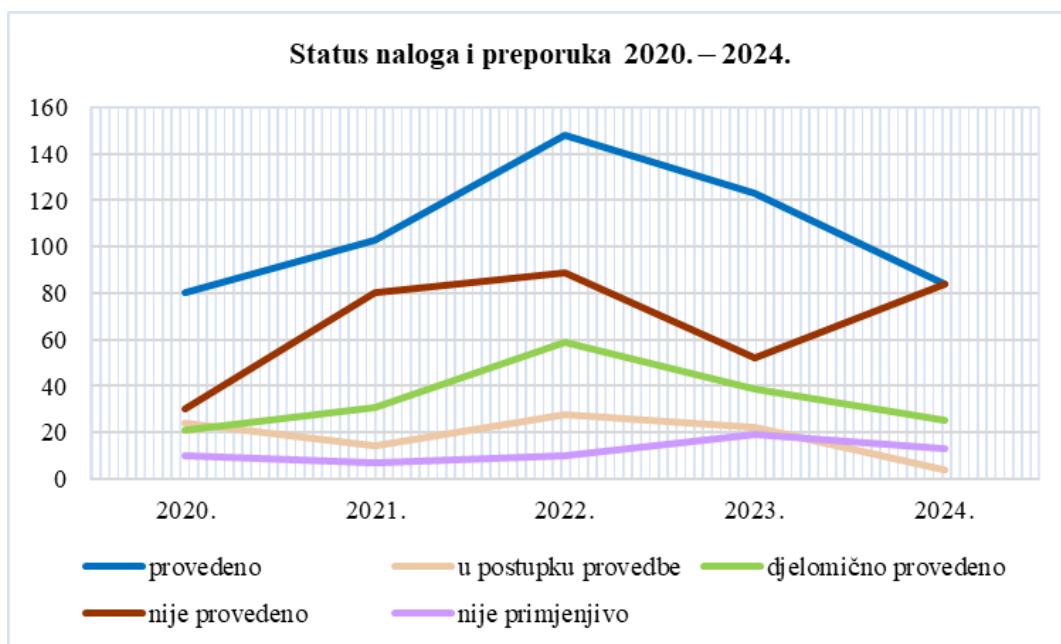
Tablica broj 8

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u revizijama u razdoblju 2020. – 2024.

Redni broj	Godina obavljanja revizije	Broj političkih stranaka obuhvaćenih revizijom	Godina prošle revizije	Broj naloga i preporuka iz prošle revizije	Status naloga i preporuka				
					provedeno (u/izvan roka)	u postupku provedbe	djelomično provedeno	nije provedeno	nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	2020.	45	2019.	165	80	24	21	30	10
2.	2021.	53	2020.	235	103	14	31	80	7
3.	2022.	48	2021.	334	148	28	59	89	10
4.	2023.	47	2022.	255	123	22	39	52	19
5.	2024.	51	2023.	210	84	4	25	84	13
Sveukupno				1 199	538	92	175	335	59

Grafički prikaz broj 12

Grafički prikaz broj 13

REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2024. šest nezavisnih zastupnika⁹. ***O financijskim izvještajima nezavisnih zastupnika izraženo je pet bezuvjetnih i jedno uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.***

U tablici u nastavku navode se izražena mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja za 2024. te mišljenja iz prošle revizije, revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika.

Tablica broj 9

Izražena mišljenja revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Mišljenje za 2024.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3	4	5
1.	Vladimir Bilek, nezavisni zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno
2.	Armin Hodžić, nezavisni zastupnik albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine od 16. 5. 2024.	bezuvtjetno	bezuvtjetno	-	-
3.	Robert Jankovics, nezavisni zastupnik mađarske nacionalne manjine	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno
4.	Veljko Kajtazi, nezavisni zastupnik austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj, nezavisna zastupnica albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine do 16. 5. 2024.	uvjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno
6.	dr. sc. Furio Radin, nezavisni zastupnik talijanske nacionalne manjine	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno	bezuvtjetno

Prihodi

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni prihodi nezavisnih zastupnika ostvareni su u iznosu od 360.621,79 eura, a odnose se na prihode iz državnog proračuna i druge prihode.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2024., prema vrstama.

⁹ Revidirano razdoblje (2024.) obuhvaća nezavisne zastupnike 10. saziva Hrvatskoga sabora, sa zastupničkim mandatom od 22. srpnja 2020. do 16. svibnja 2024. te 11. saziva Hrvatskoga sabora, koji je konstituiran 16. svibnja 2024.

Tablica broj 10

Ostvareni prihodi nezavisnih zastupnika za 2024., prema vrstama

u eurima

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Prihodi iz državnog proračuna	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Vladimir Bilek	62.421,80	589,12	63.010,92	17,5
2.	Armin Hodžić	39.091,43	0,28	39.091,71	10,8
3.	Robert Jankovics	62.421,80	18.003,32	80.425,12	22,3
4.	Veljko Kajtazi	62.421,80	0,04	62.421,84	17,3
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj	25.663,40	0,57	25.663,97	7,1
6.	dr. sc. Furio Radin	62.421,80	27.586,43	90.008,23	25,0
Sveukupno		314.442,03	46.179,76	360.621,79	100,0

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 314.442,03 eura u cijelosti se odnose na doznačena sredstva iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika u 2024. Prihodi za financiranje redovitog poslovanja ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora u siječnju i lipnju 2024. U skladu s odredbama navedenog Zakona i odlukama, nezavisnim zastupnicima za rad u 2024. raspoređeno je 314.442,03 eura, a sredstva su doznačavana tromjesečno tijekom 2024. u skladu s navedenim odlukama na posebne račune za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika.

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 46.179,76 eura, od čega se vrijednosno najznačajniji u iznosu od 45.482,49 eura ili 98,5 % odnose na preostala neutrošena sredstva prenesena s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe nezavisnih zastupnika na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, na račune za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika u skladu s odredbom članka 35. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, kojom je propisano raspoređivanje neutrošenih sredstava preostalih na posebnom računu za financiranje troškova izborne promidžbe neovisne liste, liste grupe birača i kandidata (*Robert Jankovics 18.000,00 eura, Furio Radin 27.482,49 eura*).

Rashodi

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni rashodi nezavisnih zastupnika ostvareni su u iznosu od 409.021,01 euro, od čega su najznačajniji materijalni rashodi u iznosu od 178.781,88 eura ili 43,7 % te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu od 128.353,40 eura ili 31,4 % ukupnih rashoda.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2024., prema vrstama.

Tablica broj 11

Ostvareni rashodi nezavisnih zastupnika za 2024., prema vrstama

u eurima

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak / manjak prihoda*
			Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladimir Bilek	19.197,32	490,00	30.575,10	579,87	258,43	5.732,29	0,00	56.833,01	13,9	6.177,91
2.	Armin Hodžić	0,00	6.029,55	16.148,19	0,00	35,79	6.324,26	0,00	28.537,79	7,0	10.553,92
3.	Robert Jankovics	0,00	259,04	43.402,54	0,00	32,62	14.150,00	18.000,00	75.844,20	18,6	4.580,92
4.	Veljko Kajtazi	7.003,50	1.932,55	25.513,48	0,00	529,45	4.624,00	151,00	39.753,98	9,7	22.667,86
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj	5.360,06	0,00	10.642,18	277,54	37,03	7.093,28	0,00	23.410,09	5,7	2.253,88
6.	dr. sc. Furio Radin	0,00	72,76	43.716,49	259,40	163,72	90.429,57	50.000,00	184.641,94	45,1	-94.633,71
Sveukupno		31.560,88	8.783,90	169.997,98	1.116,81	1.057,04	128.353,40	68.151,00	409.021,01	100,0	-48.399,22

* Višak/ manjak prihoda utvrđen je kao razlika ukupnih prihoda (Tablica broj 10, stupac 4) i ukupnih rashoda (Tablica broj 11, stupac 9).

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 31.560,88 eura odnose se na rashode za brutoplaće za redovan rad (pet) zaposlenika ureda nezavisnih zastupnika u iznosu od 26.490,00 eura, doprinose na plaću u iznosu od 4.370,88 eura te druge rashode za zaposlene (*regres, božićnica, uskrsnica*) u iznosu od 700,00 eura. Plaće su obračunane u skladu s propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 178.781,88 eura odnose se na rashode za promidžbu i informiranje za redovno poslovanje (između ostalog, oblikovanje objava za mrežne stranice i društvene mreže, usluge oglašavanja putem Facebooka, nabava dnevnog tiska i pretplata na portal) u iznosu od 8.783,90 eura te druge materijalne rashode (između ostalog, rashode za usluge telefona, pošte i prijevoza, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge, zakupnine i najamnine, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, naknade troškova službenih putovanja, reprezentaciju, naknade za obavljanje aktivnosti, naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa i uredski materijal) u iznosu od 169.997,98 eura.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 128.353,40 eura odnose se na donacije (pomoći) dane građanima, kulturno-umjetničkim, sportskim i drugim udrugama i ustanovama za promidžbu kulturne baštine i sufinanciranje programa i aktivnosti nacionalnih manjina, organiziranje i sufinanciranje manifestacija i drugih događaja, prema godišnjim programima rada i financijskim planovima nezavisnih zastupnika, a na temelju zamolbi/zahtjeva iz kojih je vidljivo za koje namjene se sredstva planiraju utrošiti.

U okviru **drugih rashoda** ostvarenih u iznosu od 68.151,00 euro, vrijednosno značajniji u iznosu od 68.000,00 eura ili 99,8 % odnose se na prijenos sredstava s posebnih računa za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika na posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe nezavisnih zastupnika na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor u skladu s godišnjim programima rada i financijskim planovima za 2024. (*Robert Jankovics 18.000,00 eura, Furio Radin 50.000,00 eura*).

Imovina te obveze i vlastiti izvori

Prema podacima iz bilanci na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora nezavisnih zastupnika obuhvaćenih revizijom iskazana je u iznosu od 149.229,71 euro.

U tablici broj 12 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora nezavisnih zastupnika koncem 2024.

Tablica broj 12

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
nezavisnih zastupnika koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	31. prosinca 2024.	Udjel u %
	1	2	3
1.	Nefinancijska imovina	8.626,84	5,8
1.1.	<i>Proizvedena dugotrajna imovina</i>	8.626,84	5,8
2.	Financijska imovina	140.602,87	94,2
2.1.	<i>Novac u banci i blagajni</i>	140.442,63	94,2
2.2.	<i>Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, potraživanja za više plaćene poreze i drugo</i>	146,03	-
2.3.	<i>Potraživanja za prihode</i>	14,21	-
	Ukupno imovina	149.229,71	100,0
3.	Obveze	4.089,26	2,7
3.1.	<i>Obveze za rashode</i>	3.255,33	2,2
3.2.	<i>Obveze za kredite i zajmove</i>	1,59	-
3.3.	<i>Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja</i>	832,34	0,5
4.	Vlastiti izvori	145.140,45	97,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	149.229,71	100,0

Vrijednost *nefinancijske imovine* (proizvedene dugotrajne imovine) odnosi se na uredsku opremu i namještaj, komunikacijsku, računalnu i drugu opremu te ulaganja u računalne programe, nabavne vrijednosti od 85.561,07 eura te ispravak vrijednosti od 76.934,23 eura.

U okviru *financijske imovine*, vrijednosno značajnija imovina odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 140.442,63 eura, od čega se na novac na računima poslovne banke za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika odnosi 140.043,91 euro, a u blagajni 398,72 eura.

Obveze za rashode u iznosu od 3.255,33 eura, između ostalog, odnose se na obveze za zaposlene (plaća za prosinac 2024.), obveze prema dobavljačima u zemlji te obveze za naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa.

U okviru *odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućih razdoblja* iskazan je dio prihoda iz državnog proračuna, kojim je financirana nabava nefinancijske imovine u iznosu od 832,34 eura, a u prihode izvještajnog razdoblja priznaju se razmjerno troškovima uporabe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja (*Vladimir Bilek*).

Vlastiti izvori u iznosu od 145.140,45 eura odnose se na višak prihoda (raspoloživ u sljedećem razdoblju) u iznosu od 145.659,33 eura te manjak prihoda (za pokriće u sljedećem razdoblju) u negativnom iznosu od 518,88 eura.

Nalaz revizije

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje nezavisnih zastupnika, odnosno djelokrug, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, financijski izvještaji, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori, radi davanja mišljenja jesu li nezavisni zastupnici obavljali poslovanje, ostvarili prihode i rashode te sastavili financijske izvještaje u skladu s propisima, kao i jesu li financijska sredstva koristili isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih svojim godišnjim programima rada i u skladu s financijskim planovima.

Kod pet nezavisnih zastupnika utvrđeno je da su financijski izvještaji za 2024. sastavljeni u svim važnijim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Provjerom financijskih izvještaja navedenih zastupnika u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene znatnije nepravilnosti i propusti.

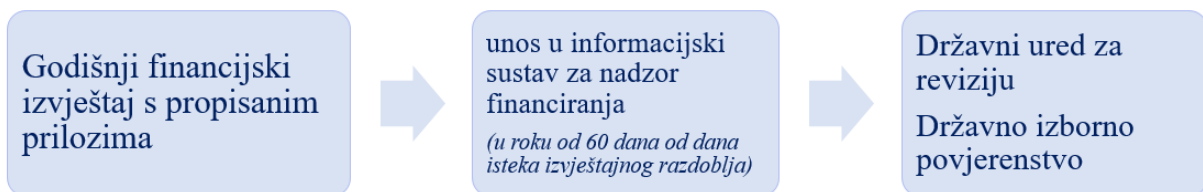
Kod nezavisne zastupnice utvrđene su nepravilnosti i propusti u okviru računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja (evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama i iskazivanje u financijskim izvještajima, sastavljanje i dostava financijskih izvještaja te zatvaranje posebnog računa za redovito godišnje financiranje), a s obzirom na to da je zastupnički mandat nezavisne zastupnice istekao 16. svibnja 2024., Ured nije davao naloge i preporuke radi poduzimanja radnji kako se nepravilnosti ne bi ponavljale.

Također, utvrđeno je da je poslovanje nezavisnih zastupnika za 2024. u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, a provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene znatnije nepravilnosti i propusti.

DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Prema odredbama članka 52., stavaka 1. – 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici dužni su sastavljati **financijski izvještaj za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca** (u daljnjem tekstu: godišnji financijski izvještaj) na način koji je prema propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija propisan za neprofitne organizacije koje vode dvojno odnosno jednostavno knjigovodstvo, ovisno o vrijednosti imovine i visini ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Godišnji financijski izvještaj, zajedno s propisanim priložima, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici dužni su dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, **unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana do dana isteka izvještajnog razdoblja**. Uz godišnji financijski izvještaj, kao njegov sastavni dio, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici dužni su priložiti, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja:

- godišnji program rada i financijski plan (*nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici na početku mandata i program rada za mandatno razdoblje*)
- izvješće o donacijama primljenima tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime odnosno naziv i adresa te osobni identifikacijski broj), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije.

Iznimno, prema odredbama članka 52., stavaka 4. i 6. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, ako je, u slučajevima prestanka političke stranke prema odredbama Zakona kojim se uređuje osnivanje političkih stranaka, politička stranka brisana iz Registra političkih stranaka, politička stranka dužna je sastaviti godišnji financijski izvještaj s datumom koji prethodi datumu brisanja iz Registra političkih stranaka i dostaviti ga Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, najkasnije u roku od 60 dana od dana pravomoćnosti rješenja o brisanju iz Registra; godišnji financijski izvještaj potpisuje osoba koja je bila odgovorna za poslovanje političke stranke do dana koji prethodi datumu brisanja iz Registra političkih stranaka.

Godišnji financijski izvještaji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika, zajedno s propisanim priložima, prema odredbama članka 62. navedenog Zakona, javni su dokumenti, a njihovu objavu dužno je osigurati Državno izorno povjerenstvo na svojim mrežnim stranicama, od prvog radnog dana od dana njihove dostave Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Informacijski sustav za nadzor financiranja, prema odredbama članka 2. i 86. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, znači računalni program putem kojega političke stranke, nezavisni zastupnici, nezavisni vijećnici te osobe ovlaštene za zastupanje neovisnih lista, nositelji lista, grupe birača i kandidati te predstavnik organizacijskog odbora dostavljaju nadležnim tijelima financijske izvještaje i druga propisana izvješća i podatke te putem kojeg se propisana izvješća objavljuju na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Za vođenje, održavanje i upravljanje informacijskim sustavom za nadzor financiranja nadležno je Državno izborno povjerenstvo.

Godišnji financijski izvještaji s propisanim priložima trajno se pohranjuju u informacijski sustav za nadzor financiranja (*političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici dužni su ih trajno čuvati u izvorniku*) i javno su dostupni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na lako pretraživ način po različitim osnovama, u strojno čitljivom i otvorenom obliku. Političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici, prema odredbama članka 86., stavaka 5. i 6. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, odgovorni su za istinitost unesenih podataka, a na obradu osobnih podataka sadržanih u informacijskom sustavu za nadzor financiranja primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i propisi kojima se uređuje zaštita unesenih podataka.

Ured je provjerio jesu li političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici kojima je mandat u tijeku dostavili financijske izvještaje unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (*kao i njihovu objavu na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva*), u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

Političke stranke

U Republici Hrvatskoj je 26. studenoga 2025. djelovalo 165 političkih stranaka¹⁰, od kojih su 22 parlamentarne političke stranke 11. saziva Hrvatskoga sabora (*20 aktivnih i dvije neaktivne*), a 143 izvanparlamentarne političke stranke. S obzirom na to da je 19 političkih stranaka osnovano i upisano u Registar političkih stranaka u 2025.¹¹, a 26 ih je prestalo djelovati tijekom 2024. i 2025., financijske izvještaje za 2024. sa sastavnim dijelovima bile su obvezne dostaviti i objaviti **172 političke stranke** (*u 2024. je u Registru političkih stranaka status za navedene političke stranke bio „aktivna“*).

¹⁰ Podaci se ažuriraju uvidom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te druge izvore (informacijski sustav za nadzor financiranja i drugo).

¹¹ Do 26. studenoga 2025. u Registar političkih stranaka upisane su sljedeće političke stranke: Alternativa nezavisni – Jasenko Krovinović (Alternativa nezavisni); Alternativa za Hrvatsku (AZH); Bernardić Davor – nezavisna lista Servus Zagreb (Servus Zagreb); Bolje sutra – nezavisna lista (BSNL); Dina Dogan – nezavisna lista (Dina Dogan – NL); Istarski demokrati – democratici Istriani – ID-DI (ID-DI); Lista za dobro mista (LZDM); Marija Selak Raspudić – nezavisna lista (Marija Selak Raspudić – NL); Marko Magdić – nezavisna lista (Marko Magdić NL); Nezavisna lista – Vrime je! (Vrime je!); Nezavisna lista Ivanić-Grad; Nezavisna lista Tomislava Jonjića – Jedino Hrvatska! (Nezavisna lista Tomislava Jonjića); Nezavisna lista Tomislava Mišetića (NL Tomislava Mišetića); Nezavisna stranka Samo tim (Samotim); Pavle Kalinić – nezavisna lista (Pavle Kalinić – NL); Pravi socijaldemokratski pokret (Pravi SDP) (prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, spomenuta politička stranka upisana u navedeni Registar 10. travnja 2025., prestala je djelovati 31. srpnja 2025.); Renato Petek – nova snaga (Renato Petek – NS); Stranka umirovljenika Sjever (SUS) i Sve se može (SSM).

Unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja financijske izvještaje **dostavilo je** 129 političkih stranaka, a 43 političke stranke na navedeni način nisu dostavile financijske izvještaje (do 26. studenoga 2025.). U propisanom roku financijske izvještaje dostavilo je 126 političkih stranaka, a tri političke stranke dostavile su financijske izvještaje izvan propisanog roka. Od 26 političkih stranaka koje su prestale djelovati tijekom 2024. i 2025., osam političkih stranaka koje su prestale djelovati u 2025. dostavile su financijske izvještaje za 2024., a dvije političke stranke koje su prestale djelovati u 2024. dostavile su financijske izvještaje za prestanak djelovanja.

Financijski izvještaji političkih stranaka, s propisanim priložima, dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, **objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.**

Financijske izvještaje za 2024. u propisanom roku (unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja) dostavile su sljedeće političke stranke (126):

Redni broj	Politička stranka
	1
1.	Agrameri – nezavisna lista ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka i informacijski sustav za nadzor financiranja (26. studenoga 2025.), prestala je djelovati, a datum brisanja iz Registra političkih stranaka nije naveden.</i>
2.	Akcija mladih (AM)
3.	Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
4.	Aktivni nezavisni umirovljenici (ANU)
5.	ALTERNATIVA 101 (ALTERNATIVA)
6.	Autohtona – hrvatska seljačka stranka (A – HSS)
7.	Autohtona – hrvatska stranka prava – Dražen Keleminec (A – HSP – Dražen Keleminec)
8.	Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti u stečaju (365 Stranka rada i solidarnosti u stečaju)
9.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
10.	Blok za Hrvatsku (Blok)
11.	Bolji Solin (BS)
12.	Centar
13.	Daliya Orešković i ljudi s imenom i prezimenom (DO i SIP)
14.	Damir Bajš Nezavisna lista (Damir Bajš NL)
15.	Demokrati
16.	Demokratska kneginečka stranka (DKS)
17.	Demokratska lokalna stranka (DLS)
18.	Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
19.	Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
20.	Demokratski HSS (DHSS)
21.	Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
22.	Demokratski savez Srba (DSS)
23.	Demokršćani ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 19. ožujka 2024.; prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 26. lipnja 2025.</i>
24.	Direkt
25.	Dom i nacionalno okupljanje (DOMINO) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 14. listopada 2024.</i>
26.	Domovinski pokret (DP)
27.	Dubrovačka bošnjačka stranka (DBS)
28.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)
29.	Duspara Mirko – Nezavisna lista (Duspara Mirko – NL)
30.	Fokus
31.	Generacija obnove (GO)
32.	Građansko-liberalni savez (Glas)
33.	Grobnička stranka (GS)
34.	Hoćemo pravedno (Hoćemo)
35.	HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 25. veljače 2025.</i>
36.	Hrvatska bunjevačka stranka (HBS)
37.	Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS) ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka i informacijski sustav za nadzor financiranja (26. studenoga 2025.), prestala je djelovati, a datum brisanja iz Registra političkih stranaka nije naveden.</i>
38.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
39.	Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)

40.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
41.	Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati (HNS)
42.	Hrvatska seljačka stranka – Stjepan Radić (HSS – SR)
43.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)
44.	Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)
45.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)
46.	Hrvatska stranka građanskog otpora (HSGO)
47.	Hrvatska stranka prava – 1861 (HSP – 1861)
48.	Hrvatska stranka prava (HSP)
49.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
50.	Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
51.	Hrvatska stranka reda (HSR)
52.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
53.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
54.	Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
55.	Hrvatski suverenisti
56.	Hrvatsko bilo (HRB) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 6. studenoga 2023.; od 11. kolovoza 2025. novi naziv političke stranke je Hrvatski narodni zastupnici (HNZ).</i>
57.	Istarska stranka umirovljenika – Partito Istriano dei pensionati (ISU – PIP)
58.	Istarski demokratski sabor (IDS)
59.	Istarski laburisti (IL)
60.	Ivan Penava nezavisna lista (IP – NL)
61.	Javno dobro
62.	Kvarnerska inicijativa – regionalna platforma (Kvarnerska)
63.	LiPO
64.	Lista za Rijeku (RI)
65.	Matija Teur – nezavisna lista (Matija Teur – NL)
66.	Međimurski demokratski savez (MDS)
67.	Mladi za Brezovicu (MZB)
68.	Mladi za Đakovo
69.	Most
70.	Možemo! – politička platforma
71.	Mreža nezavisnih lista (MREŽA)
72.	Nada
73.	Narodna stranka – REFORMISTI (REFORMISTI)
74.	Nezavisna lista Ante Đapića (NL Ante Đapića)
75.	Nezavisna lista mladih (NLM)
76.	Nezavisna lista Osejava (NLO) ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka i informacijski sustav za nadzor financiranja (26. studenoga 2025.), prestala je djelovati, a datum brisanja iz Registra političkih stranaka nije naveden.</i>
77.	Nezavisna lista Podbablje sutra (Podbablje sutra)
78.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
79.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)
80.	Nezavisna lista Zagreb (NLZG) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 28. lipnja 2025.</i>
81.	Nezavisna platforma Sjevera (NPS)
82.	Nezavisni
83.	Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
84.	Nezavisni za Zaprešić (NZ)
85.	Nova ljevicica (NL) ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka i informacijski sustav za nadzor financiranja (26. studenoga 2025.), prestala je djelovati, a datum brisanja iz Registra političkih stranaka nije naveden.</i>
86.	Odlučnost i pravедnost (OIP)
87.	Plavo zelena stranka (PZS)
88.	Pločanska stranka (PLS)
89.	Pokret za modernu Hrvatsku
90.	Pokret za životinje ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 27. veljače 2024.</i>
91.	Popravi grad (PG)
92.	Pravedna Hrvatska (PH)
93.	Pravo i pravda ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 7. ožujka 2024.</i>
94.	Primorsko goranski savez (PGS)
95.	Probudi ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 30. siječnja 2024.</i>
96.	Projekt Domovina
97.	Promijenimo Hrvatsku (PH) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 25. svibnja 2024.</i>
98.	Radnička fronta (RF)
99.	Rapski pučki sabor (RPS)

100.	Republika ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 4. siječnja 2024.</i>
101.	Ričard nezavisni ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 8. ožujka 2024.</i>
102.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
103.	Snaga – Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)
104.	Snaga Slavonije i Baranje (SIB)
105.	Socijaldemokrati
106.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
107.	Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
108.	Srđ je Grad (SjG)
109.	Stjepan Kožić – nezavisna lista (SKNL)
110.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
111.	Stranka hrvatski vidik (SHV)
112.	Stranka hrvatskih umirovljenika – UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
113.	Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
114.	Stranka umirovljenika (SU)
115.	Stranka za Zadar! (ZZ!)
116.	Umirovljenici zajedno – politička platforma (Umirovljenici zajedno)
117.	Unija Kvarnera (UNIJA)
118.	Zagorska demokratska stranka (ZDS)
119.	Zagorska stranka (ZS)
120.	Zagreb je NAŠ! ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka i informacijski sustav za nadzor financiranja (26. studenoga 2025.), prestala je djelovati, a datum brisanja iz Registra političkih stranaka nije naveden.</i>
121.	Zajedno za Murter (ZM)
122.	Zajedno za Trogir
123.	Zaokret – nezavisna lista (Zaokret)
124.	Zelena lista
125.	Željko Kerum – Hrvatska građanska stranka (HGS)
126.	Župska stranka (Župka)

Financijske izvještaje za 2024. izvan propisanog roka (unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja) dostavile su sljedeće političke stranke (tri):

Redni broj	Politička stranka
	1
1.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)
2.	Politička stranka – Plavi grad (Plavi grad) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 12. travnja 2024.</i>
3.	Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)

Financijske izvještaje za 2024. (unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja) nisu dostavile sljedeće političke stranke (43):

Redni broj	Politička stranka
	1
1.	Agrarna stranka – pokret za hrvatsku poljoprivredu (AS – PHP) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 5. veljače 2024.</i>
2.	Akcija za promjene (AP) ⇒ <i>Prema uvidu u Registar političkih stranaka (29. srpnja 2025.) novi naziv političke stranke je Nezavisna lista Gorana Aladića (NL Gorana Aladića).</i>
3.	Ante Vičević – Lista za Kostrenu (A. V. – Lista za Kostrenu) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 2. prosinca 2024.</i>
4.	BM365 idemo delat! (BM365) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 20. studenoga 2024.</i>
5.	Dalmatinska akcija (DA)
6.	Dario Zurovec – nezavisna lista (Dario Zurovec – NL) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 10. prosinca 2024.</i>
7.	Demokratsko socijalna stranka Hrvatske (DSSH)
8.	Dr. Nenad Panian – nezavisna lista (Dr. Nenad Panian – NL) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 30. prosinca 2024.</i>
9.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 13. lipnja 2024.</i>
10.	Hrvatska narodna lista (HNL) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 23. prosinca 2024.</i>
11.	Hrvatska pučka seljačka stranka (HPSS) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 4. studenoga 2024.</i>

12.	Hrvatska radićevska stranka (HRS)
13.	Hrvatska stranka branitelja i domoljuba (HSBID)
14.	Hrvatska stranka budućnosti (HSB)
15.	Hrvatska stranka demokrata (HSD)
16.	Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 22. studenoga 2024.</i>
17.	Hrvatska stranka svih čakavaca, kajkavaca i štokavaca (HSSČKS) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 10. srpnja 2025.</i>
18.	Hrvatski laburisti – Stranka rada (Laburisti)
19.	Hrvatski umirovljenici zajedno (HUZ)
20.	Ključ Hrvatske (Ključ) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 10. lipnja 2025.</i>
21.	Krila slobode Hrvatska nacionalistička stranka (Krila slobode) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 14. listopada 2025.</i>
22.	Međimurska stranka (MS) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 26. studenoga 2024.</i>
23.	Modeli altruizma u politici (MAP)
24.	Moderna demokratska snaga (MODES)
25.	Moja voljena Hrvatska (MVH)
26.	Neovisni za Hrvatsku (NHR) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 29. srpnja 2024.</i>
27.	Nova politika (NP)
28.	Pavao Grom – nezavisna lista (PGnl) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 12. lipnja 2025.</i>
29.	Pokret zajedno (PZ)
30.	Slobodarska stranka Hrvatske (SSH)
31.	Srpska pravredna stranka (SPS)
32.	Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 3. siječnja 2024.</i>
33.	Stranka Ivana Pernara (SIP) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 26. kolovoza 2025.</i>
34.	Stranka za narod (SZN)
35.	Ujedinjeni hrvatski domoljubi (UHD) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 24. siječnja 2025.</i>
36.	Umirovljenici Slavonije i Baranje (USIB) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 14. listopada 2025.</i>
37.	Umirovljenička demokratska unija (UDU)
38.	Vesna Škare Ožbolt – nezavisna lista (Vesna Škare Ožbolt – NL) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 3. siječnja 2024.</i>
39.	Za grad
40.	Zajedno Hrvatska (ZH) ⇒ <i>Upisana je u Registar političkih stranaka 11. ožujka 2024.</i>
41.	Zeleni forum (ZF)
42.	Zeleni savez (Zeleni) ⇒ <i>Prema Registru političkih stranaka te uvidu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prestanak djelovanja 26. kolovoza 2025.</i>
43.	Zelinski laburisti – stranka Prigorja (ZL)

Nezavisni zastupnici

Nezavisni zastupnici dostavili su unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku godišnje financijske izvještaje s propisanim priložima.

Spomenuti financijski izvještaji nezavisnih zastupnika, s propisanim priložima, dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Nezavisni vijećnici

U lokalnim jedinicama su u 2024. djelovala 1 344 nezavisna vijećnika, kojima je mandat započeo nakon lokalnih izbora održanih u svibnju 2021. (Odluka o raspisivanju izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, s danom provedbe 16. svibnja 2021., *Narodne novine* 39/21), odnosno nakon prijevremenih izbora održanih od 2022. do svibnja 2025. Spomenuti vijećnici bili su obvezni dostaviti unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja financijske izvještaje za 2024., s propisanim priložima.

Za nezavisne vijećnike (1 344) kojima je mandat u 2024. bio u tijeku utvrđeno je sljedeće:

- 911 nezavisnih vijećnika dostavilo je unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja financijske izvještaje, s propisanim priložima, i to u propisanom roku ili do 11. studenoga 2025.
- 433 nezavisna vijećnika nisu dostavila financijske izvještaje do 11. studenoga 2025. (*od navedenog broja, 361 nezavisni vijećnik dostavio je izvještaje o odricanju od prava na redovito godišnje financiranje iz proračuna, a 72 nije dostavilo spomenute financijske izvještaje, izvještaje ni drugu dokumentaciju*).

Financijski izvještaji nezavisnih vijećnika, s priložima, dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

U travnju 2025. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o raspisivanju izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (*Narodne novine* 69/25). Danom stupanja na snagu navedene Odluke, odnosno 15. travnja 2025., prestao je mandat svih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i povjerenicima Vlade Republike Hrvatske imenovanim za obavljanje poslova iz nadležnosti predstavničkog tijela u općinama Vir, Garčin, Muć, Proložac, Punat i Šenkovec. Također, u srpnju 2025. Vlada Republike Hrvatske donijela je i Odluku o raspisivanju dopunskih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalne manjine, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda (*Narodne novine* 108/25). Novi lokalni izbori održani su u svibnju 2025., a dopunski u listopadu 2025.

ZAKLJUČAK

Političke stranke svojim slobodnim osnivanjem izraz su demokratskoga višestranačkog sustava kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske te pravne osobe koje politički djeluju u skladu s ciljevima utvrđenim programom i statutom, koji su usmjereni na stvaranje i oblikovanje političke volje te političkog djelovanja građana (*prema odredbama Zakona o političkim strankama*). **Nezavisni zastupnik** znači zastupnik izabran s neovisne liste i zastupnik nacionalnih manjina izabran s liste koju su predložili birači ili udruge nacionalnih manjina, a **nezavisni vijećnik** znači član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabran s liste grupe birača (*prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu*).

Radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva, prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke mogu stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarine odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Navedene prihode (osim prihoda od članarina odnosno članskog doprinosa i organiziranja stranačkih manifestacija) mogu stjecati i nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici. Također, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim zakonom, a sredstva se mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Financijskom revizijom 51 političke stranke i šest nezavisnih zastupnika obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje za 2024. Kod najvećeg broja političkih stranaka utvrđene su nepravilnosti i propusti u području financijskih izvještaja i računovodstvenog poslovanja (poslovne knjige, evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja, potraživanja te obavljanje popisa imovine i obveza). Kod nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost i realnost financijskih izvještaja te usklađenost poslovanja (osim u dijelu koji se odnosi na računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje nezavisne zastupnice kojoj je zastupnički mandat istekao 16. svibnja 2024.).

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika Ured je dao naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju i evidentiranju podataka pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te učinkovitosti korištenja sredstava. **Revizijom za 2024. dana su 263 naloga i preporuke, od čega se na političke stranke odnosi 260 ili 98,9 %, a nezavisne zastupnike tri ili 1,1 %. Od 217 naloga i preporuka danih u prošlim revizijama političkim strankama i nezavisnim zastupnicima, revizijom za 2024. utvrđeno je da je 88 (40,5 %) naloga i preporuka provedeno, četiri (1,8 %) su u postupku provedbe, 27 (12,5 %) je djelomično provedeno, 85 (39,2 %) nije provedeno, a zbog neprovođenja aktivnosti 13 (6,0 %) naloga i preporuka nije primjenjivo.**

U skladu s odredbama članka 94. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Ured obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja sva pojedinačna izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji, kao i cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama Zakona.

Prilog ovog izvješća su pojedinačna izvješća (za 51 političku stranku i šest nezavisnih zastupnika) o obavljenoj financijskoj reviziji za 2024.